

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENT

Høringsnotat

-

Forslag til ny forskrift om kart, stedfestet informasjon, arealformål og kommunalt planregister (kart- og planforskriften)

Innhold

Innhold	2
1 Innledning	4
2 Sammendrag av forslagene.....	5
3 Forslag til generelle bestemmelser (kapittel 1)	6
3.1 Innledning	6
3.2 Formål (§ 1)	6
3.3 Definisjoner (§ 2)	6
3.3.1 Plandata	7
3.3.2 Basiskart.....	7
3.3.3 Nasjonal arealplan-ID	7
3.3.4 Øvrige definisjoner i gjeldende forskrift	7
3.4 Datasikkerhet (§ 3)	8
3.5 Årsversjoner av planregister og det offentlige kartgrunnlaget (§ 4).....	9
3.6 Tilgang til informasjon i planregisteret og det offentlige kartgrunnlaget (§ 5).....	9
3.7 Veiledning og kontroll (§ 6).....	10
4 Forslag til bestemmelser om det offentlige kartgrunnlaget m.m. (kap. 2).....	11
4.1 Innledning	11
4.2 Det offentlige kartgrunnlaget (§ 7).....	11
4.3 Krav om kartlegging (§ 8)	12
4.4 Krav om å levere data i digital form (§ 9).....	13
5 Forslag til bestemmelser om framstilling av arealplan (kap. 3).....	15
5.1 Innledning	15
5.2 Arealplan (§ 10).....	15
5.3 Plankartet (§ 11)	17
5.4 Vedtatt arealplan m.m. (§ 12).....	20
6 Forslag til bestemmelser om kommunalt planregister (kap. 4)	21
6.1 Innledning	21
6.2 Planregister (§ 13).....	21
6.3 Nærmere om føring av planregisteret og innholdet i registeret (§ 14).....	23
7 Forslag til overgangsbestemmelser og ikrafttredelse	25
8 Forslag til bestemmelser gitt som vedlegg til forskriften	26
8.1 Innledning	26
8.2 Arealformål (vedlegg I og II)	26
8.2.1 Innledning	26
8.2.2 Kombinasjon av formål innenfor et hovedformål	27

8.2.3	Urbant landbruk	27
8.2.4	Massedeponi	28
8.2.5	Kraftkrevende industri	28
8.2.6	Datasenter	29
8.2.7	Vindkraftanlegg	29
8.2.8	Solkraftanlegg	30
8.2.9	Faunapassasje	30
8.2.10	Massedeponi i sjø og vassdrag	30
8.3	Hensynssoner (vedlegg III).....	31
8.4	Stedfesting av bestemmelser i plankartet (vedlegg IV og V).....	31
8.4.1	Innledning	31
8.4.2	Stedfesting av bestemmelser i plankart til reguleringsplan	32
8.4.3	Stedfesting av bestemmelser i plankart til kommuneplanens arealdel.....	32
8.5	Arealsoner som kan fastsettes i regionale planer (vedlegg VI og VII).....	32
9	Økonomiske og administrative konsekvenser	34
10	Forslag til forskriftsbestemmelser	35

1 Innledning

Forskrift om kart, stedfestet informasjon, arealformål og kommunalt planregister (kart- og planforskriften) av 26. juni 2009 nr. 861 trådte i kraft 1. juli 2009 sammen med plan- og bygningsloven. Forskriften har senere vært gjenstand for flere mindre endringer. Kart- og planforskriften utfyller blant annet plan- og bygningsloven § 2-1 om kart og stedfestet informasjon og § 2-2 om kommunalt planregister. Videre utfyller forskriftens vedlegg lovens bestemmelser om arealformål, hensynssoner og arealsoner.

Formålet med forskriften er å legge til rette for en god framstilling av arealplaner og forvaltning av det offentlige kartgrunnlaget og de kommunale planregistrene. Informasjonen skal kunne sammenstilles og brukes på tvers av administrative og organisatoriske skiller, og skal gi en samlet oversikt over tillatt og planlagt bruk av arealene etter plan- og bygningsloven.

Departementet har sett at det er behov for en gjennomgående revisjon av forskriften, og foreslår derfor en rekke endringer både av materiell og mer teknisk og språklig art. Som følge av at departementet foreslår flere strukturelle endringer i forskriften, foreslås det at gjeldende forskrift oppheves, samtidig som at det vedtas en ny kart- og planforskrift.

Forskriften foreslås delt inn i flere kapitler, der kapittel 1 omhandler generelle bestemmelser, kapittel 2 omhandler det offentlige kartgrunnlaget, kapittel 3 omhandler framstilling av arealplan, kapittel 4 omhandler kommunalt planregister og kapittel 5 inneholder overgangsbestemmelser og ikrafttredelse. Opplisting av arealformål, hensynssoner, stedfesting/angivelse av bestemmelser i plankart og arealsoner i regional plan foreslås gitt i vedlegg:

- Vedlegg I Arealformål i reguleringsplan
- Vedlegg II Arealformål i kommuneplanens arealdel
- Vedlegg III Hensynssoner i reguleringsplan og kommuneplanens arealdel
- Vedlegg IV Stedfesting av bestemmelser i plankart til reguleringsplan
- Vedlegg V Stedfesting av bestemmelser i plankart til kommuneplanens arealdel
- Vedlegg VI Arealsoner i plankart til regional plan
- Vedlegg VII Faresoner, restriksjonssoner eller sikringssoner og båndleggingssoner i plankart til regional plan

Vedleggene I og II om arealformål er hjemlet i plan- og bygningsloven § 11-1 femte ledd bokstav b, jf. §§ 11-7 og 12-5. Vedlegg III om hensynssoner til reguleringsplan og kommuneplanens arealdel kan i henhold til loven ikke utvides eller underindeles gjennom forskrift. Forskriftens vedlegg III er derfor lik gjeldende forskrifts vedlegg I bokstav B. Vedlegg IV og V gjelder hvilken type bestemmelser gitt med hjemmel i plan- og bygningsloven §§ 11-9 til 11-11 og § 12-7, som kan stedfestes i kartet. Vedleggene VI og VII som gjelder arealsoner i regional plan er hjemlet i § 8-1 tredje ledd.

En vedtatt plan er bindende for fremtidig arealbruk i området. Arealformålet er arealplankartets grunnleggende bestanddel. Formålet gir bindende rammer for fremtidig arealutnytting. Fastsetting av arealbruken gjennom arealformål med underformål gir en større forutsigbarhet for det offentlige, private og næringslivet, og vil samtidig være med på å styrke plan- og bygningslovens formål om å fremme bærekraftig utvikling til det beste for den

enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner. Ved at kommunen benytter underformål til de mer generelle hovedformålene innskrenkes rammene for arealbruken i det aktuelle området, noe som vil kunne gå på bekostning av fleksibiliteten innenfor hovedformålene. Dette vil være vurderinger kommunen må gjøres i forbindelse med planprosessen. Alternativet til å benytte underformål for å konkretisere arealbruken, er at kommunen benytter bestemmelser til arealformålene. Bruk av slike bestemmelser gjør det imidlertid vanskelig å gjennomføre analyser av arealbruken.

For en nærmere innføring i planlegging etter plan- og bygningsloven viser vi til departementets nettsider planlegging.no.

2 Sammendrag av forslagene

De viktigste endringsforslagene er følgende:

- *Planregister*
Departementet foreslår at alle kommuner må ha et digitalt planregister. I gjeldende kart- og planforskrift åpnes det for at kommuner fortsatt kan ha et planregister med planoversikt. Det er i dag et fåtall kommuner som ikke har digitalt planregister, og endringen vil derfor berøre få kommuner.
- *Signering av plankart*
Departementet foreslår ikke å videreføre bestemmelsen i gjeldende kart- og planforskrift om signering av plankart. Det er kommunestyrets vedtak som er det bindende vedtaket. Kommunen må derfor sørge for sikker arkivering og dokumentasjon av hva som faktisk ble vedtatt bl.a. ved at protokollen fra møtet redegjør for framlagte forslag og eventuelle vedtatte endringer i møtet, og at slike endringer blir tatt inn i kommunens arkiv og planregister i samsvar med vedtakets ordlyd.
- *Planarkiv*
Gjeldende kart- og planforskrift inneholder bestemmelser om et eget planarkiv. Departementet foreslår ikke å videreføre bestemmelsen i forslaget til ny forskrift. Regler om kommunens arkivering av vedtatte arealplaner følger av arkivlova.
- *Nye underformål til reguleringsplan og kommuneplanens arealdel*
Departementet foreslår flere nye underformål til reguleringsplan og kommuneplanens arealdel; blant annet urbant landbruk, massedeponi, kraftkrevende industri, datasenter, vindkraftanlegg, solkraftanlegg og faunapassasje.
- *Arealsoner til regional plan*
I Prop. 169 L (2020-2021) Endringer i plan- og bygningsloven m.m. (regional plan, dispensasjon m.m.) foreslo departementet en endring i plan- og bygningsloven § 8-1 (nytt tredje ledd) for å gi hjemmel til forskriftsbestemmelser om tekniske kvalitetskrav til regionale planer og om inndelingen av arealsoner. Lovforslaget ble behandlet i Innst. 606 L (2020-2021), og lovendringen trådte i kraft 1. juli 2021. Hjemmelen gjør det mulig å kreve at framstilling av kart til regionale planer og regionale planbestemmelser skal følge gjeldende nasjonale fagstandard for slike planer. Departementet fremmer med dette forslag til slike forskriftsbestemmelser med hjemmel i plan- og bygningsloven § 8-1 tredje ledd.

Utvidelsen av underformål til kommuneplanens arealdel og reguleringsplan, samt innføring av arealsoner til regional plan, bidrar til å samordne statlige og regionale oppgaver og gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser. Det vises her til plan- og bygningsloven § 1-1 om lovens formål.

Departementet vil i det følgende kapitlet gå gjennom forslagene til bestemmelser i forskriften med merknader knyttet til endringsforslagene i hver enkelt paragraf.

Forskriften blir gitt med hjemmel i plan- og bygningsloven §§ 2-1, 2-2, 8-1, 11-1 femte led bokstav b, 12-1 og 12-5.

3 Forslag til generelle bestemmelser (kapittel 1)

3.1 Innledning

Departementet foreslår at alle generelle bestemmelser blir tatt inn i forskriftens kapittel 1. Det omfatter § 1 om formål, § 2 om definisjoner, § 3 om datasikkerhet, § 4 om årsversjoner av planregister og det offentlige kartgrunnet, § 5 om tilgang til informasjon i planregister og det offentlige kartgrunnet og § 6 om veiledning og kontroll.

3.2 Formål (§ 1)

Bestemmelsen beskriver forskriftens formål på et overordnet nivå. Bestemmelsen svarer til formålsbestemmelsen i gjeldende kart- og planforskrift § 1. Departementet foreslår å endre ordlyden noe for på en bedre måte å gjenspeile forskriftens innhold:

Forskriften skal legge til rette for framstilling av entydige og forståelige arealplaner, og for trygg forvaltning av det offentlige kartgrunnet og de kommunale planregistrene. Informasjonen skal kunne sammenstilles og brukes på tvers av administrative grenser og organisatoriske skiller, og skal gi en samlet oversikt over tillatt og planlagt bruk av arealene etter plan- og bygningsloven.

Første punktum er endret for å understreke hovedformålet med forskriften som er å legge til rette for framstilling av entydige og forståelige arealplaner, og for trygg forvaltning av det offentlige kartgrunnet og de kommunale planregistrene.

Andre punktum viderefører gjeldende forskrift § 1 andre punktum med en mindre språklig endring. Bestemmelsen fastslår at informasjonen skal kunne sammenstilles og brukes på tvers av administrative grenser og organisatoriske skiller, og skal gi en samlet oversikt over tillatt og planlagt bruk av arealene etter plan- og bygningsloven. Informasjonen skal kunne sammenstilles lokalt, regionalt og for hele landet. For å oppnå dette, må informasjonen følge felles standarder og spesifikasjoner. Kommunene og statlige etater må i den forbindelse samarbeide for å kunne gi brukerne en samlet oversikt over tillatt og planlagt bruk av arealene.

3.3 Definisjoner (§ 2)

Bestemmelsen inneholder definisjoner benyttet i forskriften. Bestemmelsen svarer til § 2 i gjeldende forskrift, men er forenklet og endret på flere punkter.

3.3.1 Plandata

Bokstav a definerer *plandata* som «*data i planregisteret som er gjenstand for vedtak etter plan- og bygningsloven*».

Etter gjeldende definisjon er *plandata* avgrenset til *geodata* i digital arealplan som er gjenstand for vedtak etter plan- og bygningsloven. Begrepet foreslås utvidet på to måter. For det første utvides begrepet til å ikke bare gjelde arealplaner, men også andre vedtak som skal framgå av planregisteret, dvs. planendringer, dispensasjoner og midlertidige forbud mot tiltak. For det andre foreslås begrepet utvidet til å gjelde alle data – ikke bare stedfestede opplysninger (*geodata*).

For reguleringsplan og kommuneplanens arealdel omfatter *plandata* arealformål, hensynssoner og bestemmelser. For regional plan omfatter *plandata* arealsoner og tilhørende bestemmelser. For dispensasjoner og midlertidige forbud mot tiltak omfatter *plandata* et ekstrakt av vedtaket. *Plandata* omfatter også tilhørende opplysninger, bl.a. nasjonal arealplan-ID og vedtakets geografiske virkeområde (planområdet), jf. forslaget til § 10 andre ledd. For hensynssoner omfatter *plandata* også hvilke bestemmelser og retningslinjer som gjelder eller skal gjelde for å ivareta det hensynet sonen viser, jf. plan- og bygningsloven § 11-8 andre ledd.

Data som ligger til grunn for vedtaket, men som ikke er en del av selve vedtaket, for eksempel planbeskrivelsen og eventuelle konsekvensanalyser og risiko- og sårbarhetsanalyser, er ikke en del av *plandata*ene. Slike dokumenter er definert som en del av arealplan i forslaget til § 10 første ledd.

3.3.2 Basiskart

Bokstav b definerer *basiskart* som «*geodata i plankart som ikke er gjenstand for vedtak*».

Basiskartet danner den geografiske bakgrunnsinformasjonen i et plankart, tradisjonelt forstått som det «kart som planen tegnes på». Basiskartet er ikke en del av *plandata*ene. Ettersom arealplaner utarbeides med digitale metoder, vil det vanligvis ikke være hensiktsmessig å produsere basiskartet som et selvstendig dokument. *Plandata* og basiskartet er to separate «datalag» som sammen danner plankartet.

Definisjonen av basiskart er lik definisjonen i § 2 bokstav b i gjeldende forskrift.

3.3.3 Nasjonal arealplan-ID

Bokstav c definerer *nasjonal arealplan-ID* som «*et landsdekkende entydig og unikt kjennetegn (identifikasjon) på en arealplan*».

Definisjonen av nasjonal arealplan-ID er lik definisjonen i § 2 bokstav g i gjeldende forskrift.

3.3.4 Øvrige definisjoner i gjeldende forskrift

Departementet foreslår at følgende definisjoner ikke videreføres som egne definisjonsbestemmelser (formaldefinisjoner):

- *Det offentlige kartgrunnlaget*

Hva som menes med begrepet framgår av plan- og bygningsloven § 2-1 og utfyllende bestemmelser i forslaget til ny forskrift § 7. Departementet mener derfor at en egen definisjonsbestemmelse i forskriften er overflødig. Endringen er av redaksjonell art, og er ikke ment å endre betydningen av hva som menes med det offentlige kartgrunnlaget.

- *Digitalt planregister*
Departementet foreslår å forenkle betegnelsen, og bruker i stedet betegnelsen planregister. Hva som menes med planregister framgår av plan- og bygningsloven § 2-2 og utfyllende bestemmelser i forslaget til ny forskrift § 13. Departementet mener derfor at en egen definisjonsbestemmelse i forskriften er overflødig. Endringen er av redaksjonell art, og er ikke ment å endre betydningen av hva som menes med et kommunalt planregister.
- *Planarkiv*
Bestemmelser om et eget planarkiv er ikke videreført i forslaget til ny forskrift. Regler om kommunens arkivering av vedtatte arealplaner følger av arkivlova.
- *Planregister med planoversikt*
Bestemmelser om planregister med planoversikt er ikke videreført i forslaget til ny forskrift.

Departementet har vurdert om andre begreper bør gis egne definisjoner i forskriftens definisjonsbestemmelse, men finner ikke dette hensiktsmessig av ulike årsaker:

- *Plankart*
Med plankart forstås det dokumentet som viser den vedtatte planen (eventuelt et utkast til vedtak) i form av et kart, jf. plan- og bygningsloven §§ 11-5 andre og tredje ledd og 12-1 første ledd. Plankart kan også utarbeides i forbindelse med regional plan. Nærmere krav til plankartet framgår av forslaget til ny forskrift § 11.
- *Arealplan*
Med arealplan forstås en reguleringsplan, arealdelen til kommuneplanen eller en regional plan med arealsoner, jf. plan- og bygningsloven §§ 8-1, 11-5 og 12-1. Utfyllende bestemmelser om arealplan er gitt i forslaget til ny forskrift § 10. Dette gjelder også for statlig arealplan etter plan- og bygningsloven § 6-4, herunder konsesjon etter energiloven som er vedtatt med virkning som arealplan.
- *Geodata*
Geodata er definert i forskrift 8. august 2012 nr. 797 om infrastruktur for geografisk informasjon (geodataforskriften) § 3 bokstav a som «*data i elektronisk form med direkte eller indirekte referanse til et bestemt sted eller geografisk område*».
- *Kart*
Med kart forstås en gjengivelse av utvalgte geodata i en bestemt målestokk og projeksjon. Gjengivelsen kan f.eks. være på papir eller i digital form. Gjengivelsen vil som regel være kartografisk bearbeidet. Det kan innebære at symbol som representerer aktuelle geodata kan være flyttet, overdrevet, forenklet eller på annen måte endret i forhold til sin egentlige beliggenhet for å oppnå bedre lesbarhet eller forståelse. Begrepet kart blir brukt uavhengig av om kartet er et tradisjonelt papirkart eller om det er representert på elektronisk vis.

3.4 Datasikkerhet (§ 3)

Bestemmelsen setter overordnede krav til datasikkerhet. Bestemmelsen svarer til § 3 i den gjeldende forskriften. Departementet foreslår følgende ordlyd:

Den som har ansvaret for driften av kommunens planregister og data som inngår i det offentlige kartgrunnlaget, skal påse at disse blir håndtert og oppbevart på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte, herunder at det jevnlig tas sikkerhetskopier av databaser.

Departementet foreslår en endring i forhold til gjeldende § 3 som hovedsakelig er av språklig art og tilpasset de øvrige bestemmelsene i forslagene til ny forskrift, blant annet ved at bestemmelsene om planarkiv ikke blir videreført.

Sikkerhetskopiering av planregister og andre digitale geodata må skje som ledd i kommunens samlede rutiner for håndtering og sikring av digital informasjon. Tilsvarende gjelder for nasjonale etater og andre som har driftsansvar for databaser med offentlige arealplaner og det offentlige kartgrunnlaget. Rutinene må sikre at arkivverdige og andre viktige data ikke går tapt eller blir endret ved digitalt angrep, driftsavbrudd og liknende, og at ordinær drift ved slike hendelser kan gjenopprettes uten vesentlige forsinkelser.

3.5 Årsversjoner av planregister og det offentlige kartgrunnlaget (§ 4)

Bestemmelsen setter krav om å utarbeide årsversjoner av planregister og det offentlige kartgrunnlaget. Bestemmelsen svarer til § 4 i den gjeldende forskriften. Departementet foreslår å videreføre bestemmelsen uendret:

Kommunene skal levere årsversjon av spesifiserte datasett i planregisteret og det offentlige kartgrunnlaget til Statens kartverk.

Formålet med bestemmelsen er å sørge for et historisk datagrunnlag som viser endringer over tid i den fysiske og planlagte situasjonen i kommunen, blant annet for å kunne utarbeide hensiktsmessige analyser, statistikker og for å kunne dokumentere historiske forhold.

3.6 Tilgang til informasjon i planregisteret og det offentlige kartgrunnlaget (§ 5)

Bestemmelsen gjelder tilgang til informasjon i planregisteret og det offentlige kartgrunnlaget. Bestemmelsen svarer til § 14 i den gjeldende forskriften. I tillegg er gjeldende § 5 andre ledd om tilgang til det offentlige kartgrunnlaget tatt inn som andre ledd. Ordlyden i tredje ledd som svarer til gjeldende § 14 om adgangen til å ta betalt for data, er endret som en presisering av at bestemmelsen gjelder tilgang til data, og ikke de vedtatte planene som sådan. De øvrige endringene er hovedsakelig av språklig art og tilpasset øvrige forslag til endringer, som for eksempel at bestemmelsene om planregister med planoversikt ikke er foreslått videreført i ny forskrift. Departementet mener bestemmelsen i sin art er en generell bestemmelse og foreslår at den tas inn i forskriftens kapittel 1 som § 5 med følgende ordlyd:

Alle har rett til gratis å gjøre seg kjent med innholdet i kommunens planregister og det offentlige kartgrunnlaget. Kommunen skal sørge for at informasjon fra planregisteret er elektronisk tilgjengelig i form av søke- og visningstjenester på Internett.

Kommunen skal stille nødvendig utsnitt av det offentlige kartgrunnlaget til rådighet for alle som fremmer eller uttaler seg om en plan- eller byggesak.

Kommunen kan ta betalt for utlevering eller nedlastning av plandata og data fra det offentlige kartgrunnlaget i samsvar med § 4 i forskrift 17. oktober 2008 nr. 1119 til offentliglova (offentlegforskrifta). Det kan ikke kreves betaling for planer eller data som skal benyttes i forbindelse med uttalelse til planer, til bruk ved innsigelse eller klagebehandling.

Kommunen skal sørge for at data fra planregisteret er tilgjengelig for nedlastning via den nasjonale geografiske infrastrukturen etter de reglene som gjelder for slik deling av data.

Første ledd slår fast hovedregelen om at tilgang til innholdet i kommunens planregister og det offentlige kartgrunnlaget skal gis til alle vederlagsfritt.

Andre ledd slår fast at kommunen skal stille nødvendige data fra det offentlige kartgrunnlaget til rådighet for alle som fremmer eller uttaler seg om en plan- eller byggesak.

Tredje ledd presiserer at kommunen kan ta betalt for utlevering og nedlastning av plandata og data fra det offentlige kartgrunnlaget i samsvar med offentligforskrifta. Det vises til rundskriv G-2009-419 fra Justis- og politidepartementet kapittel 4.8.2 med veiledning til offentligforskrifta § 4 femte ledd. Bestemmelsen slår fast at det ikke kan kreves betaling for planer eller data som skal benyttes i forbindelse med uttalelse til planer, til bruk ved innsigelse eller klagebehandling.

Fjerde ledd presiserer kommunens plikt til å sørge for at data fra planregisteret er tilgjengelig for elektronisk nedlastning. Kravet må ses i sammenheng med reglene i geodataforskriften om deling av geografisk informasjon via infrastruktur for geografisk informasjon. Bestemmelsen gjelder for data i kommunens planregister. Det er ikke til hinder for at kommunen gjør data om arealplaner som kommunen arkiverer på annen måte, for eksempel informasjon om høringsuttalelser, risiko- og sårbarhetsanalyser og liknende, tilgjengelig for nedlastning på samme måte. Den som har behov for tilgang til slik informasjon, vil i alle tilfelle kunne be om innsyn etter offentliglova.

3.7 Veiledning og kontroll (§ 6)

Bestemmelsen presiserer Kartverkets gjeldende veilednings- og kontrolloppgave. Bestemmelsen svarer til § 15 fjerde ledd i den gjeldende forskriften. Departementet foreslår at bestemmelsen får en endring av språklig art og flyttes til de generelle bestemmelsene i kapittel 1 med følgende ordlyd:

Statens kartverk skal veilede kommunene om forvaltningen av planregisteret, og bistå kommunene med å kontrollere den tekniske kvaliteten til det offentlige kartgrunnlaget og plandataene.

Kartverket har i dag et omfattende samarbeid med kommunene på det geodatafaglige området. Kartverket skal gjennom sin rolle som landets nasjonale geodatakoordinator, bistå kommunene på det tekniske plan med forvaltningen av deres planregister. Slik bistand kan også omfatte etablering av interkommunalt samarbeid om felles planregister. Kartverket skal også bistå kommunene med kontroll av den tekniske kvaliteten til det offentlige kartgrunnlaget. Det vil her være naturlig å prioritere de deler av det offentlige kartgrunnlaget som kommunen selv er ansvarlig for. En del fagetater er også i direkte dialog med kommunene og har forvaltningssystemer der teknisk kontroll utføres. Når det gjelder øvrige data, kommer disse fra nasjonale etater. Disse har forvaltningsansvar og kontrollerer selv den tekniske og faglige kvaliteten til disse dataene.

4 Forslag til bestemmelser om det offentlige kartgrunnlaget m.m. (kap. 2)

4.1 Innledning

Forskriftens kapittel 2 inneholder bestemmelser om det offentlige kartgrunnlaget m.m. Det omfatter § 7 om det offentlige kartgrunnlaget, § 8 om krav til kartlegging og § 9 om krav om å levere data i digital form.

Overskriften til kapitlet er endret i forhold til gjeldende kart- og planforskrift kapittel 2 for å få en mer dekkende overskrift for innholdet.

4.2 Det offentlige kartgrunnlaget (§ 7)

Bestemmelsen slår fast krav til det offentlige kartgrunnlaget. Bestemmelsen svarer til § 5 i den gjeldende forskriften. Gjeldende § 5 andre ledd om tilgang til data foreslås flyttet til ny § 5 andre ledd. Departementet foreslår ellers noen endringer av språklig art:

Kommunen skal i samarbeid med staten og fylkeskommunen sørge for et oppdatert offentlig kartgrunnlag for kommunens areal ut til én nautisk mil utenfor grunnlinjene. Det offentlige kartgrunnlaget skal være egnet til å ivareta kommunens og fylkeskommunens oppgaver etter plan- og bygningsloven samt andre offentlige og private formål.

Det offentlige kartgrunnlaget skal følge spesifikasjoner godkjent av Statens kartverk.

Det offentlige kartgrunnlaget skal være stedfestet med koordinater i det nasjonale geodetiske grunnlaget i grunnriss og høyde.

Det offentlige kartgrunnlaget er et representativt, systematisk og tematisk ordnet utvalg geodata knyttet til administrative, juridiske, fysiske, miljøfaglige og infrastrukturmessige forhold. Det offentlige kartgrunnlaget skal gi et nødvendig geografisk informasjonsgrunnlag for oppgaver etter plan- og bygningsloven. Kartgrunnlaget skal også kunne brukes til andre offentlige og private oppgaver. Det offentlige kartgrunnlaget er en del av landets geografiske infrastruktur og finnes i et antall geografiske databaser hos kommunene og statlige etater, jf. Ot.prp. nr. 32 (2007–2008) s. 178. Matrikkelen er en del av det offentlige kartgrunnlaget, men regler om føring, forvaltning og annet som gjelder matrikkelen, framgår av matrikkelregelverket og er ikke regulert i kart- og planforskriften.

Som nevnt ovenfor foreslår departementet ikke en egen definisjonsbestemmelse for begrepet «det offentlige kartgrunnlaget». Hva som menes med det offentlige kartgrunnlaget framgår av plan- og bygningsloven § 2-1 første ledd og forslaget til ny forskrift § 7. Kartgrunnlaget skal dekke sjøområdene ut til én nautisk mil (1 852 meter) utenfor grunnlinjene, jf. plan- og bygningsloven § 1-2 andre ledd.

Det framgår av *første ledd* at kommunen må sørge for at det foreligger et pålitelig og oppdatert offentlig kartgrunnlag egnet til å løse kommunens og fylkeskommunens oppgaver etter plan- og bygningsloven. Kartgrunnlaget skal blant annet gi nødvendig informasjon for å kunne utarbeide basiskart til kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner. Kartgrunnlaget skal gi oversikt over fysiske og administrative forhold i kommunen, blant annet terrengformer, vassdrag, bebyggelse, veger, vegetasjon, adresser, eiendomsgrenser og

stedsnavn. Det offentlige kartgrunnlaget inkluderer geografiske tema som er relevante i de ulike prosessene etter plan- og bygningsloven, for eksempel ras- og faresoner, flomsoner, kulturmiljøer og natur- og friluftsverdier.

Kommunene skal samarbeide med staten om det offentlige kartgrunnlaget. Det skjer ved at staten bidrar med nasjonale databaser, blant annet matrikkel, sjøkartdata, topografiske kartdatabaser og tematiske data. Det skjer også ved at kommunen, Kartverket og andre statlige og fylkeskommunale etater samarbeider mer direkte om å etablere, forvalte og finansiere data, blant annet gjennom Geovekst og Norge digitalt. Samarbeidet skal baseres på inngåtte geodataplaner. Planene skal oppdateres med jevne mellomrom. Kartverket koordinerer arbeidet med utarbeidelsen av de fylkesvise geodataplanene, som finnes for de fleste fylker. Geodataplanen bør forankres administrativt og politisk i de aktuelle kommunene og i vedkommende fylkeskommune.

Det offentlige kartgrunnlaget må administreres slik at det for hvert datasett alltid er klart hvilken etat som har ansvaret for å holde datasettet oppdatert. I tillegg har kommunen et selvstendig ansvar for å vurdere om kvaliteten og oppdateringen av data som leveres av andre er tilfredsstillende for de kommunale formål som dataene skal brukes til. Oppdateringen er viktig for at vedtak skal kunne fattes på et korrekt faktagrunnlag for å kunne vurdere nye saker og være et hjelpemiddel for kommunen i å kontrollere at vedtak blir fulgt opp.

Andre ledd presiserer at det offentlige kartgrunnlaget skal følge spesifikasjoner utgitt eller godkjent av Kartverket. I tillegg kommer krav og spesifikasjoner som gjelder det enkelte datasett, fastsatt av vedkommende myndighet som har ansvaret for det aktuelle datasettet. Departementet foreslår en mindre endring av språklig art i forhold til den gjeldende forskriften.

Tredje ledd slår fast at det offentlige kartgrunnlaget skal være stedfestet med koordinater i det nasjonale geodetiske grunnlaget i grunnriss og høyde. Ordlyden i den gjeldende bestemmelsen åpner for at kommunen kan benytte lokalt geodetisk grunnlag for høydereferanser. Etter at felles høydereferanser for hele landet ble innført med NN2000, er dette ikke lenger nødvendig. Departementet foreslår å endre bestemmelsen i samsvar med dette.

Geodetisk grunnlag er en referanseramme som gjør det mulig å bestemme entydige koordinater. Kartverket har fastsatt EUREF89 som nasjonalt geodetisk grunnlag i grunnriss og NN2000 i høyde. Som kartprojeksjon benyttes UTM sone 32 for kommuner i alle fylker nord til Trøndelag. UTM sone 33 benyttes for kommuner i Nordland og Troms og UTM sone 35 benyttes for kommuner i Finnmark.

I noen situasjoner brukes det avvikende grunnlag, for eksempel benyttes gjerne UTM sone 33 for landsdekkende data i nasjonale kartbaser, og i bygg- og anleggsprosjekter med krav til små målestokksforvanskninger benyttes gjerne kartprojeksjonen EUREF89 NTM for kart til prosjektering og utstikking m.m. Brukere av slike kart må være oppmerksomme på at dette kan kreve omregninger i forhold til det offentlige kartgrunnlaget.

4.3 Krav om kartlegging (§ 8)

Bestemmelsen åpner for at kommunen på bestemte vilkår kan kreve at forslagsstiller utfører supplerende kartarbeider. Departementet foreslår følgende ordlyd:

Kommunen kan kreve at den som fremmer planforslag, konsekvensutredning eller søknad om tiltak etter plan- og bygningsloven, skal framskaffe geodata når dette er nødvendig for å ta stilling til forslaget. Slikt krav kan bare framsettes dersom det offentlige kartgrunnlaget ikke er nøyaktig eller detaljert nok til å kunne ta stilling til forslaget. Kommunen skal så tidlig som mulig informere om at slikt krav kan bli aktuelt og årsaken til dette.

Geodataene skal være i samsvar med nasjonale standarder og georeferert til det geodetiske grunnlaget og den kartprojeksjonen som er fastsatt for kommunen, om ikke annet er avtalt med kommunen.

Kommunen skal vurdere om mottatte geodata kan innarbeides i det offentlige kartgrunnlaget. Dersom kommunen ikke selv innarbeider slike data i det offentlige kartgrunnlaget, skal dataene stilles til rådighet for andre relevante offentlige organer i den grad dataene må antas å være anvendelige.

Første ledd viderefører gjeldende § 6 første ledd uendret. Bestemmelsen slår fast at kommunen kan kreve at den som fremmer planforslag, konsekvensutredning eller søknad om tiltak etter plan- og bygningsloven, skal framskaffe geodata når dette er nødvendig for å ta stilling til forslaget. Kommunen skal så tidlig som mulig informere om at slikt krav kan bli aktuelt og årsaken til dette.

Andre ledd gjelder tekniske krav til kartarbeidene. Bestemmelsen svarer til § 8 første ledd i den gjeldende forskriften. Forslagsstiller må på forhånd forhøre seg med kommunen om hvilke standarder og spesifikasjoner som gjelder for underlagsdataene. Geodetisk grunnlag og kartprojeksjon skal være som for matrikkelen. Annen levering kan avtales med kommunen. I så fall må kommunen selv omforme dataene slik at de er i samsvar med nasjonale standarder og krav til georeferering.

Tredje ledd viderefører gjeldende § 6 andre ledd med en mindre språklig presisering. Første punktum gir kommunen mulighet til å legge mottatte geodata inn i det offentlige kartgrunnlaget. Andre punktum skal sikre at data som kommunen ikke selv innarbeider i det offentlige kartgrunnlaget, blir stilt til rådighet for og innarbeidet av nasjonale fagmyndigheter og dermed ikke går tapt.

Bestemmelsen i gjeldende § 6 tredje ledd om at kommunen skal gi opplysninger om vedtatte formålsgrenser i arealplan med så stor nøyaktighet at forslagsstiller uten ytterligere informasjon kan legge informasjonen til grunn for sitt forslag, foreslås ikke videreført. Departementet mener ordlyden kan misforstås slik at kommunen i visse tilfeller er forpliktet til å gjøre etterarbeid for å forbedre manglende nøyaktighet i en allerede vedtatt plan. Krav til formålsgrensens nøyaktighet er i stedet tatt inn i § 10 tredje ledd.

4.4 Krav om å levere data i digital form (§ 9)

Bestemmelsen fastsetter at kommunen kan kreve at data leveres i digital form. Det gjelder både planforslaget som sådan, samt geodata som skal ligge til grunn for planforslag, konsekvensutredning eller søknad om tiltak som krever konsekvensutredning.

Departementet foreslår følgende ordlyd:

Den som fremmer planforslag, skal levere planen, herunder avgrensningen av området, i digital form.

Forslagsstilleren kan kreve at kommunen leverer geodata som kommunen skal stille til rådighet for forslagsstiller, i digital form. For planforslag, konsekvensutredning eller søknad om tiltak som krever konsekvensutredning, kan kommunen stille krav til forslagsstiller om geodata i digital form uavhengig av hvilken form kommunens egne geodata foreligger i.

Dataene skal være utarbeidet i henhold til nasjonale standarder og georeferert til det geodetiske grunnlaget og den kartprojeksjonen som er fastsatt for kommunen, om ikke annet er avtalt med kommunen.

Kommunen kan kreve at forslag til arealplan som skal tas opp til behandling av kommunen, tilfredsstiller alle tekniske krav med hjemmel i forskriften her. Kommunen skal så raskt som mulig etter mottakelsen av planen gi forslagsstiller melding hvis kravene ikke er oppfylt, og summarisk oppgi avvikene.

Første ledd slår fast at den som fremmer planforslag, skal levere planen i digital form. Ved planoppstart skal planområdet (avgrensning av området) leveres i digital form, slik at det kan føres inn i planregisteret i samsvar med § 14 andre ledd bokstav a. *Andre ledd* presiserer at kommunen med visse unntak også må kunne levere data digitalt. Bestemmelsene svarer til § 7 første ledd i den gjeldende forskriften i noe endret form ved at departementet foreslår digital datalevering som hovedregel.

Kravet om at planforslag skal være i digital form gjelder også ved endring av eldre plankart som ikke er i digital form. Endring av plan etter delegert myndighet etter regelen i plan- og bygningsloven § 12-14 andre ledd, skal håndteres på samme måte. Alle endringer i eldre planer etter plan- og bygningsloven av 1985 eller eldre, krever at plankartet utarbeides som en helt ny plan etter gjeldende spesifisering. Kommunen er ikke forpliktet til å levere slike planer digitalt dersom planen ikke allerede er digitalisert. Forslagsstiller trenger kun å vektorisere den delen av plankartet endringen gjelder. Man må da blende ut det endrede området i rasterkartet som eventuelt ligger i kartløsningen i kommunens planregister. Rene tilpasninger kan gjøres etter bestemmelsene i utkastet til ny forskrift § 12 tredje ledd. Faktiske endringer må behandles i samsvar med plan- og bygningsloven § 11-17 eller § 12-14. Se merknadene til § 12 tredje ledd her om slike tilpasninger eller endringer og om hvordan disse skal behandles og dokumenteres.

Utgangspunktet er at forslagsstilleren må bekoste utgiftene til digitalisering av planen vedkommende har fått fra kommunen. Digitaliseringskravet kan også innebære at en plan som er digitalisert i en tidligere versjon av standarden mottatt fra kommunen, må konverteres til gjeldende versjon. Spørsmål om eventuell deling av kostnadene kan drøftes i oppstartsmøtet med kommunen.

Kravet i andre ledd om at forslagsstiller kan kreve at kommunen leverer kommunale underlagsdata av betydning for saken, i digital form, betyr ikke at kommunen må oppdatere dataene til siste gjeldende versjoner. Kommunen kan levere ut de dataene den har til rådighet uten særskilte tilpasninger. I saker som krever konsekvensutredning, kan kommunen kreve digitale data fra forslagsstiller uavhengig av hvilken form kommunens egne geodata foreligger i. Det vises her til forskrift om konsekvensutredning § 24, jf. § 17.

Tredje ledd gjelder tekniske krav til dataene. Bestemmelsen svarer til § 8 første ledd i den gjeldende forskriften. Forslagsstiller må på forhånd forhøre seg med kommunen om hvilke standarder og spesifiseringer som gjelder for dataene som inngår i forslaget. Geodetisk grunnlag og kartprojeksjon skal være som for matrikkelen. Annen levering kan avtales med

kommunen. I så fall må kommunen selv omforme dataene slik at de er i samsvar med nasjonale standarder og krav til georeferering.

Fjerde ledd presiserer at også private planforslag skal tilfredsstillere alle tekniske krav som gjelder for forslag til arealplaner. Bestemmelsen viderefører § 10 tredje ledd i den gjeldende forskriften. Så lenge ikke annet er avtalt med kommunen, må privat forslagsstiller velge dataverktøy som gjør det mulig å levere fullstendige arealplaner i henhold til produktspesifikasjonen. Hovedregelen er at innsendte planer skal være i form av vektor- og dokumentdatasett, men at kommunen unntaksvis kan avtale mottak av data på annet format. Sluttproduktet, dvs. den endelig vedtatte planen, må uansett være i henhold til kravene i forskriften.

Med nye produktspesifikasjoner er det mulig å levere nye reguleringsplanforslag ved hjelp av en digital tjeneste i Altinn for innsending til kommunene. I tjenesten ligger mange ulike valideringsrutiner som skal gjøre det enklere å tilrettelegge planforslag med god kvalitet på en standardisert måte for forslagsstillerne. Denne nye valideringstjenesten erstatter SOSI-kontroll og til dels leverandørens kontrollrutiner. Dersom det er grunn til å tro at avviket skyldes feil i det offentlige kartgrunnlaget som kommunen har stilt til rådighet for forslagsstiller, er det derimot kommunen som må rette opp feilen.

Gjeldende § 10 tredje ledd, tredje og fjerde punktum, inneholder en bestemmelse om stopp i beregningen av tidsfristen fra det tidspunkt kommunen i melding til forslagsstiller påviser manglene i materialet. Gjeldende bestemmelse fastslår også at fristen fortsetter å løpe når det materiale kommunen krever har kommet inn. Departementet bemerker at forskriften det er vist til i gjeldende bestemmelse ble opphevet 1. januar 2018 og erstattet av forskrift om behandling av private forslag til detaljregulering etter plan- og bygningsloven, og der tatt inn i § 7 andre ledd. Bestemmelsen i gjeldende kart- og planforskrift har ved en inkurie ikke blitt rettet opp i samsvar med dette.

5 Forslag til bestemmelser om framstilling av arealplan (kap. 3)

5.1 Innledning

Departementet foreslår at forskriften kapittel 3 inneholder bestemmelser om framstilling av arealplan. Det omfatter § 10 om arealplan, § 11 om plankartet og § 12 om vedtatt arealplan m.m.

5.2 Arealplan (§ 10)

Gjeldende kart- og planforskrift § 9 inneholder en bestemmelse om krav til vedtatt arealplan, plankart, kodeverk, nasjonal arealplan-ID m.m. Departementet foreslår at bestemmelsen får en ny utforming som følger:

§ 10 Arealplan

Med en arealplan forstås en reguleringsplan, arealdelen til kommuneplanen eller en regional plan med arealsoner. Planen omfatter plankart, bestemmelser og andre

dokumenter som etter loven er en del av planen eller som skal ligge til grunn for planen, inkludert:

- a. eventuelle vedlegg eller illustrasjoner som er gjort bindende gjennom bestemmelser til planen,*
- b. planbeskrivelsen inkludert eventuelle konsekvensutredninger, jf. plan- og bygningsloven § 4-2, og*
- c. eventuelle risiko- og sårbarhetsanalyser, jf. plan- og bygningsloven § 4-3.*

Planen skal organiseres med plandata i digital form angitt som separate og entydige objekter kodet i samsvar med Nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og digitalt planregister. Arealplanen skal ha navn og nasjonal arealplan-ID i samsvar med produktspesifikasjonen. Forslag til arealplan skal tildeles nasjonal arealplan-ID senest ved varsel om oppstart av planarbeidet.

Plandata skal være stedfestet med så stor nøyaktighet, sammenholdt med basiskartet, at vedtatte formålsgrenser kan legges til grunn for søknad om tillatelse til kommunen uten ytterligere undersøkelser.

En arealplan som inneholder flere vertikalnivåer, skal organiseres slik at hvert vertikalnivå kan forvaltes for seg og slik at det er mulig å framstille sømløse datasett for hvert av vertikalnivåene. Arealplanen kan inneholde ett eller flere av følgende vertikalnivåer:

- a. under grunnen*
- b. på grunnen eller vannoverflaten*
- c. over grunnen*
- d. på bunnen*
- e. i vannsøylen*

Ett og samme vertikalnivå kan inndeles i flere lag.

Første ledd slår fast at begrepet arealplan omfatter reguleringsplaner, arealdelen til kommuneplanen og regional plan med arealsoner. En arealplan vil vanligvis være ordnet i flere deler, men omfatter alltid minst ett plankart. De fleste bestemmelsene til arealplanen (jf. plan- og bygningsloven §§ 8-5, 11-9, 11-10, 11-11 og 12-7) formuleres gjerne tekstlig separat fra plankartet, men også plankartet kan omfatte bestemmelser. Det gjelder også bestemmelser og retningslinjer til hensynssoener, jf. plan- og bygningsloven § 11-8.

Alle forslag til planer skal ha en planbeskrivelse som beskriver planens formål, hovedinnhold og virkninger, jf. plan- og bygningsloven § 4-2 første ledd. Det vises til departementets lovkommentar til § 4-2. Tilsvarende gjelder for eventuelle konsekvensutredninger og risiko- og sårbarhetsanalyser, samt eventuelle vedlegg eller illustrasjoner som er gjort bindende gjennom bestemmelser til planen.

Andre ledd erstatter gjeldende § 9 andre ledd og slår fast at planen skal organiseres med plandata i digital form angitt som separate og entydige objekter kodet i samsvar med Nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og digitalt planregister. Det innebærer at enhver arealplan må etableres i digital form og modelleres og kodes i samsvar med produktspesifikasjonen. Planen skal ha navn og nasjonal arealplan-ID i samsvar med produktspesifikasjonen. Nasjonal arealplan-ID vil også være knyttet til plandataene som

inngår i arealplanen. Forslag til arealplan skal tildeles nasjonal arealplan-ID senest ved varsel om oppstart. Alle planer som sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn må etter dette være tildelt en nasjonal arealplan-ID som skal følge planen fram til vedtak og videre etter det. Dette innebærer at planen skal ha et navn som er knyttet til planområdet samtidig som at plantypen skal framgå av navnet. Kommunen tildeler arealplan-ID som skal være entydig på nasjonalt nivå. Det vil som regel være en fordel om arealplan-ID er tildelt allerede før oppstartsmøtet.

Tredje ledd erstatter gjeldende § 6 tredje ledd med en noe endret ordlyd. Bestemmelsen slår fast at plandata skal være stedfestet med så stor nøyaktighet, sammenholdt med basiskartet, at vedtatte formålsgrenser kan legges til grunn for søknad om tillatelse til kommunen uten ytterligere undersøkelser. Det er kommunens ansvar å gi opplysninger om gjeldende formålsgrenser som har betydning for søknad om tiltak, med så stor nøyaktighet at søker kan legge disse til grunn for søknaden. Krever søknaden at formålsgrensene klarlegges med større nøyaktighet enn det som framgår av arealplanen, er det kommunens ansvar å gjøre dette. Krever tiltaket mer detaljerte eller nøyaktige opplysninger om andre forhold, herunder om tekniske og topografiske forhold, naturfarer og eiendomsgrenser, er det tiltakshaverens ansvar å framskaffe dette.

Fjerde ledd erstatter gjeldende § 9 tredje ledd og slår fast at en arealplan som inneholder flere vertikalnivåer, skal organiseres slik at hvert vertikalnivå kan forvaltes for seg og slik at det er mulig å framstille sømløse datasett for hvert av vertikalnivåene. Arealplanen kan inneholde ett eller flere av følgende fem vertikalnivåer: under grunnen, på grunnen eller vannoverflaten, over grunnen, på bunnen og i vannsøylen. Denne listen er uttømmende, og andre nivåer kan ikke benyttes.

Ett og samme vertikalnivå kan inndeles i flere lag. Forskriften legger ingen begrensning på antall lag innenfor det enkelte vertikalnivå. Det er også mulig å justere antall lag dersom det blir behov for et nytt lag mellom allerede regulerte lag. Mulighetene til å bruke flere vertikalnivåer som i tillegg kan bygges opp i flere lag, åpner for å utforme komplekse planer. Utformingen kan ytterligere kompliseres ved at man kan kombinere hvert lag med hensynssoner og båndlegginger over arealformålene, eller innføre tidsbegrenset og etappevis nivåregulering. Det forutsettes at kommunen i slike komplekse situasjoner klarer å lage en plan som er entydig og forståelig, og med nødvendig faglig standard. Det kan være aktuelt å lage eget plankart for hvert vertikalnivå, og eventuelt også egne plankart for hvert lag innenfor et vertikalnivå. Nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og digitalt planregister gir nærmere anvisning på hvordan vertikalnivå og lag skal fremstilles i arealplan.

5.3 Plankartet (§ 11)

Departementet foreslår at bestemmelsene som gjelder plankartet samles i en ny § 11, Bestemmelsen erstatter gjeldende § 9 tredje, fjerde, femte og sjette ledd, med følgende ordlyd:

Plankartet skal angi alle arealformål, hensynssoner og arealsoner i form av punkt, linjer, flater eller volum slik det framgår av vedlegg til forskriften her. Plankartet kan også angi bestemmelser til planen når det framgår av vedlegg til forskriften her. Det kan angi flere hensynssoner og eventuelle bestemmelser for samme sted. Opplysninger om hensynssoner omfatter også opplysninger om bestemmelser og retningslinjer som skal ivareta det hensynet sonen viser. I arealdel til kommuneplan skal plankartet skille mellom eksisterende og nye arealformål.

Plankartet skal vise innhold og rettslige virkninger på en klar og entydig måte i samsvar med Nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og digitalt planregister, og med tilstrekkelig nøyaktig stedfesting tilpasset formålet med planen. Plankartet skal på en tydelig måte skille mellom plandata og basiskart. Basiskartet skal ha identiske eiendomsgrenser som i matrikkelen. Plankartet skal ha en målestokk som er tilpasset arealplanens formål.

Plankartet skal være påført plannavn, nasjonal arealplan-ID, tegnforklaring, nordpil, målestokktall, målestokklinjal og markering av koordinatnettet. Kartet skal gi opplysninger om hvilket horisontalt geodetisk grunnlag, høydegrunnlag og hvilken kartprosjeksjon som er benyttet, og dato og kilde for geodata som er brukt i basiskartet. Det skal opplyses hvem som er forslagstiller, hvem som har utarbeidet og eventuelt revidert plankartet og ha informasjon om planens behandling. Tegnforklaringen skal skille mellom symboler som er bestemmende for framtidig arealbruk, og annen informasjon. Vedtaksdato og dato for kunngjøring skal framgå av tegnforklaringen. Arealplaner som består av flere plankart, skal ha system for å skille og identifisere de ulike utsnittene fra hverandre og vise sammenhengen mellom dem.

En arealplan som omfatter flere helt eller delvis geografisk sammenfallende vertikalnivåer, skal ha separate kartutsnitt for hvert nivå når dette er nødvendig for å sikre at planen er entydig og enkel å forstå. Kommunen kan kreve at framstillingen suppleres med nødvendig perspektiv- eller volumillustrasjon.»

Første ledd slår fast at plankartet skal angi alle arealformål, hensynssoner og arealsoner i form av punkt, linjer, flater eller volum slik det framgår av vedlegg til forskriften. Plankartet kan også angi bestemmelser til planen når det framgår av vedlegg til forskriften. Det kan ikke benyttes andre formål, hensynssoner, bestemmelser, retningslinjer eller arealsoner i plankartet enn de som framgår av vedleggene. Kombinasjoner av arealformål må også skje med de angitte betegnelsene, eventuelt sammen med bruk av bestemmelser. Det kan angis flere hensynssoner, eventuelle bestemmelser og retningslinjer for samme område. I arealdel til kommuneplan skal plankartet skille mellom eksisterende og nye arealformål. Arealformål som var avsatt i gjeldende arealdel til kommuneplanen og som videreføres i ny plan, skal framstilles som eksisterende. Dette gjelder uavhengig av om området er utbygd eller ikke. Arealformål som ikke har vært avsatt i gjeldende arealdel til kommuneplanen skal vises som nye arealformål. Skillet er begrunnet med at det skal være mulig å se hvor konsekvensutredning eventuelt skal utarbeides.. Den samlede arealplanen kan i tillegg omfatte andre eller supplerende bestemmelser, eventuelt i kombinasjon med de bestemmelsene som er angitt i plankartet. De aktuelle arealformålene, hensynssonene og arealsonene, og eventuelle bestemmelser og retningslinjer som kan angis i plankartet, framgår av følgende vedlegg til forskriften:

- I Arealformål som kan fastsettes i reguleringsplan
- II Arealformål som kan fastsettes i kommuneplanens arealdel
- III Hensynssoner som kan fastsettes i reguleringsplan og i kommuneplanens arealdel
- IV Stedfesting av bestemmelser i plankart til reguleringsplan
- V Stedfesting av bestemmelser i plankart til kommuneplanens arealdel
- VI Arealsoner som kan framgå av plankart til regional plan
- VII Fare- og båndleggingssoner som kan framgå av plankartet til regional plan

Andre ledd slår fast at plankartet skal vise innhold og rettslige virkninger på en klar og entydig måte i samsvar med Nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og digitalt

planregister, og med tilstrekkelig nøyaktig stedfesting tilpasset formålet med planen. Plankartet skal på en tydelig måte skille mellom plandata og basiskart. Plankartet skal ha en målestokk som er tilpasset arealplanens formål.

Basiskartet vil i utgangspunktet være et utsnitt av det offentlige kartgrunnlaget for vedkommende område. Forskriften fastsetter ikke nærmere krav til innholdet i basiskartet. Det er derfor opp til kommunen å bestemme hva som skal inngå av elementer i basiskartet. I noen tilfeller vil det være nødvendig å utarbeide et mer nøyaktig og detaljert underlag. Det bør være tilstrekkelig informasjon til å kunne identifisere beliggenheten av arealformålene i overordnet plan, for eksempel kystkontur, vassdrag med innsjøer og viktig infrastruktur som veger og stasjoner. Det kan også være aktuelt å utelate uvesentlig informasjon fra kartgrunnlaget for å gi plankartet bedre lesbarhet. Det er viktig at basiskartets nøyaktighet og oppdatering står i forhold til vedkommende plantype og formålet med arealplanen. Basiskartet utformes som strek-kart i svart-hvitt uten fylte eller skraverte flater. Ortofoto skal ikke brukes som basiskart, derimot kan det være aktuelt å benytte ortofoto til ulike illustrasjonsformål.

Kommunen må stille eiendomsinformasjon fra kommunens arkiver til disposisjon for forslagsstiller, herunder informasjon fra matrikkelen og målebrev. Basiskartet skal ha samme eiendomsgrenser som i matrikkelen. Kommunen kan ikke på generelt grunnlag kreve at forslagsstiller rekvirerer oppmålingsforretning for å få klargjort uklare eksisterende grenser, jf. Ot.prp. nr. 113 (2001-2002) kap. 3.5 siste avsnitt på s. 38, men kommunen kan gjennomføre oppmålingsforretning på eget initiativ, jf. matrikkelloven § 17. Uklare eiendomsforhold kan være saklig grunn for at kommunen må avvise et planforslag. Partene kan også selv ha interesse av å avklare uklare grenser eller skaffe fram manglende eiendomsinformasjon gjennom oppmålingsforretning eller på annen måte.

Tredje ledd viderefører gjeldende § 9 sjette ledd med noen språklige endringer. Bestemmelsen slår fast at plankartet skal være påført plannavn, nasjonal arealplan-ID, tegnforklaring, nordpil, målestokktall, målestokklinjal og markering av koordinatnettet. Kartet skal gi opplysninger om dato og kilde for geodata som er brukt i basiskartet, herunder hvilket horisontalt og vertikalt geodetisk grunnlag og hvilken kartprojeksjon som er benyttet. Det skal opplyses om hvem som er forslagstiller, hvem som har utarbeidet og eventuelt revidert kartet og ha informasjon om planens behandling. Tegnforklaringen skal skille mellom symboler som er bestemmende for arealbruk (plandata), og annen informasjon. Arealplaner som består av flere plankart, skal ha et system for å skille og identifisere de ulike utsnittene fra hverandre og vise sammenhengen mellom dem.

Plankartet skal ha tegnforklaring og annen beskrivende tekst og symboler som er nødvendig for å forstå kartet. Nord-pilen skal plasseres i tegnforklaringen. Plankartet skal orienteres nord – syd. Det gjelder også for samferdselstiltak med lang utstrekning og med mange kartblad. Skravuren på hensynssooner m.m. vil bli feil dersom kartet orienteres på annen måte. Plankartet skal opplyse om hvilket kartgrunnlag som er benyttet som basiskart, herunder om ajourføringsdato og om det er foretatt tilleggskartlegging for anledningen.

Tegnforklaringen skal vise og forklare alle symboler som er brukt i kartet (farger, skravur, påskrifter, feltnavn og strek- og punktsymboler). Symboler som hører til basiskartet, skal være tydelig skilt fra de som viser plandata.

Opplysninger om sakens behandling kan for en reguleringsplan omfatte dato, og arkivreferanse for når planforslaget er fremmet for kommunen, første og annen gangs

behandling, tidsrom for offentlig ettersyn, kommunestyrets vedtak, samt eventuelt vedtak i departementet. For planforslag som fortsatt er under behandling, skal det framgå av plankartet hvilket trinn i saksbehandlingen forslaget befinner seg. Dato for kommunens kunngjøring av planvedtaket skal påføres plankartet. Vedtaksdatoen og dato for kunngjøring har betydning for tidspunktet planen får rettsvirkning, og vil ha betydning for hvor lenge for eksempel planen kan anvendes som ekspropriasjonsgrunnlag. Det skal framgå hvem som er forslagsstiller, enten dette er kommunen selv, et foretak eller en privatperson.

En arealplan kan vises i innsynsløsninger med ulike type bakgrunnskart, alt etter hva som er hensiktsmessig for den konkrete bruken. Ved spørsmål om de rettslige virkningene av planen, er det likevel det opprinnelige basiskartet som må brukes som bakgrunnskart.

Fjerde ledd erstatter deler av gjeldende § 9 tredje ledd, med noen språklige endringer. Bestemmelsen slår fast at en arealplan som omfatter flere helt eller delvis geografisk sammenfallende vertikalnivåer, skal ha separate kartutsnitt for hvert nivå når dette er nødvendig for å sikre at planen er entydig og enkel å forstå. Kommunen kan kreve at framstillingen suppleres med nødvendige perspektiv- eller volumillustrasjoner.

5.4 Vedtatt arealplan m.m. (§ 12)

Gjeldende kart- og planforskrift § 11 inneholder en bestemmelse om vedtatt plan, planarkiv mv. Departementet foreslår at bestemmelsen erstattes av en ny bestemmelse § 12 om vedtatt arealplan m.m. Bestemmelsen foreslås endret på flere punkter.

Departementet foreslår bl.a. ikke å videreføre bestemmelsen om signering av plankart. Det er kommunestyrets vedtak som er det bindende vedtaket. Kommunen må sørge for sikker arkivering og dokumentasjon av hva som faktisk ble vedtatt bl.a. ved at protokollen fra møtet redegjør for fremlagte forslag og eventuelle vedtatte endringer i møtet, og at slike endringer blir tatt inn i kommunens arkiv og planregister i samsvar med vedtakets ordlyd.

Departementet foreslår følgende ordlyd i § 12:

Vedtatt arealplan skal være på godkjent digitalt arkivformat for dokumenter. Vedtaksmyndigheten skal ha saks- og arkivsystemer som sikrer at det arkiverte eksemplaret er identisk med det vedtaket myndigheten har fattet. Vedtaksdatoen skal framgå av den vedtatte arealplanen.

Kopi av et vedtatt plankart skal gi identisk informasjon som originalen.

Kommunen kan ved digitalisering av vedtatte analoge planer gjøre rene tekniske tilpasninger til nytt basiskart. Det skal ikke foretas endringer uten at planen behandles i samsvar med plan- og bygningsloven § 11-17 eller § 12-14. Informasjon om digitaliseringen skal føres inn i planregisteret og bekreftes med et vedtatt plankart.

Første ledd slår fast at vedtatt arealplan skal være på godkjent digitalt arkivformat for dokumenter og at vedtaksmyndigheten må ha saks- og arkivsystemer som sikrer at det arkiverte eksemplaret er identisk med det vedtaket myndigheten har fattet. Endringer i plandata kan ikke gjøres uten at det er gjennomført en formell planprosess. Det skal også framgå av den vedtatte planen når vedtaket ble fattet. Vedtatt arealplan i § 12 omfatter også departementets endelige avgjørelser i innsigelsessaker og statlig arealplan. Kommunen må være organisert og ha systemer som sikrer at det er kommunestyrets vedtak som blir arkivert, og at dette skjer i henhold til reglene i arkivloven. Det foreslås ikke egne regler om signering av arealplan generelt eller plankartet spesielt. Det er likevel god forvaltningsskikk

at det på en tydelig måte går fram for den som har behov for å gjøre seg kjent med en plan, at det er de rette opplysningene vedkommende får seg forelagt.

Andre ledd viderefører gjeldende § 11 femte ledd og slår fast at kopi av et vedtatt plankart skal gi identisk informasjon som originalen. Dette innebærer bl.a. at kopien må vises med samme bindende arealformål, hensynssoner, symbol- og fargebruk mv. som ble benyttet i forbindelse med vedtaket. Kopien kan være i digital eller analog form.

Tredje ledd erstatter gjeldende § 11 sjette ledd, med noen presiseringer. Bestemmelsen slår fast at kommunen ved digitalisering av vedtatte analoge planer, kan gjøre rene tekniske tilpasninger til nytt basiskart. Det må ikke gjøres faktiske endringer uten at planen behandles i samsvar med plan- og bygningsloven § 11-17 eller § 12-14. Informasjon om digitaliseringen skal føres inn i planregisteret og bekreftes med et vedtatt plankart. I forbindelse med digitalisering av analoge reguleringsplankart, kan det være aktuelt å justere ulike typer linjer slik at disse samsvarer med basiskartet (eiendomsgrenser, veier, vassdrag mv.). Justering i forhold til tilstøtende planer kan gjøres dersom man er sikker på at overlappet eller glippet ikke er gjort med vilje. Små justeringer kan i så fall behandles som tekniske tilpasninger etter bestemmelsen her. Dette forutsetter at man ikke endrer realiteten i planen. Endringer i realiteten av planen må enten skje som en endring eller som ny planbehandling. Ved tvil bør justeringen behandles som en endring. Der verken fagstandarden for plan eller Nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og digitalt planregister gjør det mulig å framstille for eksempel arealformål i samsvar med det opprinnelige vedtaket, må planen enten oppheves, endres eller forbli analog. Endringer gis egen nasjonal arealplan-ID. Både tilpasninger og endringer skal framgå av plankartetts tittelfelt og av planregisteret.

6 Forslag til bestemmelser om kommunalt planregister (kap. 4)

6.1 Innledning

Gjeldende kart- og planforskrift kapittel 4 (kommunalt planregister) har bestemmelser om digitalt planregister (§ 12) og om planregister med planoversikt (§ 13). Kapitlet har videre bestemmelser som gjelder både plandata og det offentlige kartgrunnlaget ved bestemmelsen om tilgang til informasjon i planregister og det offentlige kartgrunnlaget (§ 14) og forvaltning og vedlikehold (§ 15). Departementet foreslår en ny innretning på kapitlet ved at det kun skal inneholde bestemmelser om kommunalt planregister. Ny § 13 gjelder planregister og ny § 14 inneholder nærmere bestemmelser om føring av planregisteret og innholdet i registeret.

6.2 Planregister (§ 13)

Departementet foreslår ikke å videreføre bestemmelsene i gjeldende forskrift § 13 om planregister med planoversikt. Det innebærer at alle kommuner må ha et digitalt planregister. Som følge av forslaget til endring, foreslår departementet at det digitale planregisteret omtales som *planregister*. Endringen får ingen betydning for navnet på Nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og digitalt planregister.

Kommunalt planregister skal være digitalt. Det er ca. 27 kommuner som fører planregister med planoversikt. Det har siden 1. januar 2010 vært mulig for kommunene å kreve at arealplaner blir utarbeidet og levert digitalt. Departementet har forståelse for at en del kommuner anser det som for kostbart å investere i et digitalt planregister i forhold til antall planer som er vedtatt i kommunen. På den andre siden vil det være besparelser i form av bedre oversikt over gjeldende arealer, mulighet til gjennomføring av maskinell saksbehandling og statistikkinnhenting som rettfærdiggjør en slik investering for kommunen, eventuelt gjennom et interkommunalt samarbeid om føring av kommunalt planregister.

Departementet foreslår følgende ordlyd i § 13:

Kommunen skal sørge for at det føres et planregister med fullstendig og systematisert informasjon over alle vedtatte arealplaner som gjelder i kommunen, forbud mot tiltak, endring av arealplaner og dispensasjoner m.m.

Planregisteret skal oppfylle kravene i Nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og digitalt planregister. Det skal være fullt samsvar mellom opplysningene i registeret og vedtakene som er fattet. Registeret skal være egnet for bruk til statistikkformål, og omfatte tilstrekkelige metadata for at brukere av registeret skal kunne søke fram og bruke dataene.

Plandata skal ikke endres uten at det framgår på hvilket grunnlag dataene er endret, hvem som har foretatt endringen og med hvilken fullmakt eller autorisasjon dette har skjedd.

Kommuner kan inngå interkommunalt samarbeid om felles planregister.

Første ledd slår fast hovedregelen om at kommunen skal sørge for at det føres et planregister med fullstendig og systematisert informasjon over alle vedtatte arealplaner som gjelder i kommunen, forbud mot midlertidige tiltak, endring av arealplaner og dispensasjoner m.m. For nærmere informasjon om hvilke opplysninger som skal inngå i planregisteret, se nedenfor om ny § 14.

Andre ledd svarer til gjeldende § 12 tredje ledd med noen språklige endringer, og slår fast at planregisteret skal oppfylle kravene i Nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og digitalt planregister. Det skal være fullt samsvar mellom opplysningene i registeret og vedtakene som er fattet og inngår i kommunens arkiv. Registeret skal være egnet for bruk til statistikkformål, og omfatte tilstrekkelige metadata for at brukere av registeret skal kunne søke fram og bruke dataene.

Tredje ledd slår fast at plandata ikke må endres uten at det framgår på hvilket grunnlag dataene er endret, hvem som har foretatt endringen og med hvilken fullmakt eller autorisasjon dette har skjedd. En slik fullmakt eller autorisasjon skal være skriftlig og kan for eksempel være et delegasjonsvedtak etter kommuneloven. Fullmakten eller autorisasjonen må være tilgjengelig i kommunens arkiv.

Fjerde ledd viderefører gjeldende § 15 andre ledd om at kommuner kan inngå interkommunalt samarbeid om felles planregister. Et interkommunalt planregister kan opprettes etter kommuneloven § 17-1. Departementet viser blant annet til bestemmelsene om oppgavefellesskap etter kommuneloven kapittel 19 som en mulig samarbeidsform. Uavhengig av hvilken organisasjonsform kommunene velger, er kommunen der arealplanen er vedtatt eller skal vedtas i, selv ansvarlig for at forskriftens bestemmelser er overholdt.

Myndigheten til å treffe vedtak etter plan- og bygningsloven, kan kun delegeres i samsvar med reglene i plan- og bygningsloven og kommunelovens regler om delegasjon.

6.3 Nærmere om føring av planregisteret og innholdet i registeret (§ 14)

Departementet har fått innspill om at det er behov for å ha tydelige regler om hva som skal føres inn i planregisteret på de ulike trinnene i planprosessen slik at planregistrene blir ført mest mulig ensartet i alle kommuner.

Departementet ber om konkrete innspill til om alle faser i planprosessen skal føres inn i planregisteret eller ikke. Dette gjelder spesielt om andre ledd bokstav a og b skal utgå slik at planregisteret rendyrkes ved at det bare er vedtatte arealplaner som skal føres inn. Plan i prosess vil da være en del av kommunes forvaltningsbase.

Departementet foreslår følgende ordlyd i ny § 14:

Kommunen skal sørge for at opplysninger om nye vedtak føres i planregisteret straks vedtaket foreligger. Vedtak som krever kunngjøring, skal være ført inn i registeret innen kunngjøringen finner sted.

Kommunen skal registrere opplysninger om

- a) planområdet (avgrensning av området) hvor det skal fremmes forslag til ny eller endring av plan, nasjonal arealplan-ID og dokumentasjon om planstatus før varsel om oppstart blir gitt;*
- b) arealformål, hensynssoner, bestemmelser, eventuelle vertikalnivåer og alternativer, samt planens navn og nasjonal arealplan-ID, feltnavn, plantype og planstatus før planforslaget sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn;*
- c) arealplan med arealformål, hensynssoner, bestemmelser, samt planens navn og nasjonal arealplan-ID, feltnavn, plantype, vedtaksdato, ikrafttredelsesdato, kunngjøringsdato, planstatus og identifisering av planens vertikalnivåer etter at planen er vedtatt;*
- d) eventuelle innsigelser eller klager til vedtak som nevnt i bokstav c, inkludert om det er vedtatt utsatt iverksetting av vedtaket, om det er vedtatt at deler av en plan skal ha rettsvirkning selv om det er fremmet innsigelse, og om det endelige vedtaket etter at klagen eller innsigelsen er avgjort;*
- e) midlertidig forbud mot tiltak etter plan- og bygningsloven kapittel 13, inkludert vedtaksdato, saksnummer og nasjonal arealplan-ID på planer som berøres av forbudet, samt opplysninger om forbudet er opphevet, endret, forlenget eller falt bort;*
- f) varige og midlertidige dispensasjoner fra bestemmelser i arealplan eller forbud mot tiltak mv. langs sjø og vassdrag etter plan- og bygningsloven § 1-8, inkludert vedtaksdato, saksnummer og nasjonal arealplan-ID til den arealplanen som det dispenseres fra, hva dispensasjonen gjelder og angivelse av området som omfattes av dispensasjonen.*

Opplysninger om hensynssoner omfatter også opplysninger om bestemmelser og retningslinjer som skal ivareta det hensynet sonen viser.

Kommunen skal på tilsvarende måte føre opplysninger om statlige arealplaner vedtatt etter plan- og bygningsloven § 6-4. Statlige myndigheter skal sende

opplysninger som nevnt i andre ledd, straks disse er vedtatt eller vedtatt endret til vedkommende kommune.

Fylkeskommunen skal straks sende opplysninger om alle vedtatte arealsoner til regional plan med feltnavn og bestemmelser, samt planens navn og nasjonal arealplan-ID, plantype, vedtaksdato, ikrafttredelsesdatoen, kunngjøringsdatoen, planstatus og identifisering av planens vertikalnivåer til kommunen, slik at de kan føres inn i kommunens planregister.

Første ledd svarer til gjeldende forskrift § 15 første ledd andre og tredje punktum med noen språklige endringer. Bestemmelsen slår fast at kommunen skal sørge for at opplysninger om nye vedtak føres i planregisteret straks vedtaket foreligger. Vedtak som krever kunngjøring, skal være ført inn i registeret innen kunngjøringen finner sted.

Andre ledd slår fast hvilke opplysninger som planregisteret skal inneholde og svarer til gjeldende forskrift § 12 andre ledd med enkelte endringer av materiell og språklig art.

Bokstavene a til c svarer til trinnene i planprosessen og gir konkret anvisning på hva som skal føres inn i planregisteret på hvert trinn i planprosessen fram til etter at kommunestyret har fattet vedtak om arealplan. Bokstav c gjelder endelig vedtak av arealplan. Bokstav d omhandler hva som skal føres når det eventuelt er fremmet en innsigelse mot planen fra en innsigelsesmyndighet. Videre omhandler også bokstav d hva som skal føres hvis det er fremmet en klage mot en vedtatt reguleringsplan. Kravene til føring i bokstav a til d gjelder også for endring av arealplan som følge av departementets behandling av innsigelsen og dersom klage har ført fram. Kommunen skal uavhengig av utfallet føre departementets avgjørelse i innsigelsessaker i planregisteret.

Bokstav e gjelder føring av midlertidig forbud mot tiltak etter plan- og bygningsloven kapittel 13; det vil si vedtak som forutsetter at det skal utarbeides en ny plan i et bestemt område.

Bokstav f gjelder føring av varige og midlertidige dispensasjoner fra bestemmelser i arealplan. Videre skal varige og midlertidige dispensasjoner fra byggeforbudet langs sjø (100-metersbeltet) etter plan- og bygningsloven § 1-8 andre ledd, føres i planregisteret. Der kommunen har fastsatt et byggeforbud langs vassdrag i henhold til plan- og bygningsloven § 1-8 femte ledd, skal varige og midlertidige dispensasjoner fra dette forbudet også føres etter kravet i bokstav f.

Tredje ledd presiserer at opplysninger om hensynssoner også omfatter opplysninger om bestemmelser og retningslinjer som gjelder eller skal gjelde for å ivareta det hensynet sonen viser, jf. plan- og bygningsloven § 11-8.

Fjerde ledd slår fast at kommunen skal registrere opplysninger om statlige arealplaner vedtatt etter plan- og bygningsloven § 6-4. Statlige myndigheter skal sende vedtak om ny eller endret plan til vedkommende kommune sammen med alle nødvendige data i samsvar med kravene i andre ledd, straks vedtaket foreligger. Dette gjelder også i de tilfellene endelig konsesjon til kraftproduksjonsanlegg etter energiloven, vannressursloven eller vassdragsreguleringsloven uten videre er gitt virkning som statlig arealplan. Det vises til at plan- og bygningslovens kapittel 2 også gjelder for nevnte konsesjoner. Konsesjonsmyndigheten kan nøye seg med å oversende omrisset av konsesjonsområdet, mens kommunen må føre inn de aktuelle arealformålene i henhold til denne forskriftens vedlegg i planregisteret.

Femte ledd slår fast at fylkeskommunen straks etter vedtak eller endring av regional plan skal melde dette til berørte kommuner, slik at opplysningene kan føres inn i kommunens planregister. Det skal opplyses om vedtatte arealsoner i regional plan med feltnavn og bestemmelser, samt planens navn og nasjonal arealplan-ID, plantype, vedtaksdato, ikrafttredelsesdatoen, kunngjøringsdato, planstatus og identifisering av planens vertikalnivåer.

7 Forslag til overgangsbestemmelser og ikrafttredelse

Det er behov for nye overgangsbestemmelser og nye bestemmelser om ikraftsetting av forskriften m.m. i kapittel 5. Gjeldende bestemmelser er kun av historisk interesse og blir ikke videreført i den nye forskriften.

Departementet foreslår følgende overgangsbestemmelser som ny § 15:

Kommunen kan bestemme at arealplaner vedtatt før 1. januar 2010 skal føres inn i planregisteret. Slike planer skal da registreres med nasjonal arealplan-ID og bestemmelsene i denne forskriften kommer til anvendelse på planen så langt de passer. Planområdets avgrensning skal dokumenteres i form av et plankart i planregisteret.

Kommuner som ikke har digitalt planregister kan føre planregister med planoversikt i samsvar med bestemmelsen i tidligere forskrift om kart, stedfestet informasjon, arealformål og kommunalt planregister av 26. juni 2009 nr. 861 § 13 frem til et år etter denne forskriftens ikrafttredelse.»

Første ledd svarer til gjeldende forskrift § 15 tredje ledd med noen språklig endringer, og slår fast at kommunen kan bestemme at arealplaner vedtatt før 1. januar 2010 skal føres inn i planregisteret. Slike planer skal da registreres med nasjonal arealplan-ID og bestemmelsene i denne forskriften kommer til anvendelse på planen så langt de passer. Planområdets avgrensning skal dokumenteres i form av et plankart i planregisteret.

Andre ledd innebærer at kommuner som ikke har digitalt planregister, men som har benyttet muligheten etter gjeldende kart- og planforskrift § 13 til å føre planregister med planoversikt, får en tidsfrist for overgang til digitalt planregister. Fristen er satt til et år etter ny forskrifts ikrafttredelse. Dette innebærer at bestemmelsen i forslag til ny § 13 får en utsatt ikrafttredelse for disse kommunene. Så langt departementet erfarer, dreier dette seg om ca. 27 kommuner.

Departementet foreslår følgende ikrafttredelsesbestemmelse som ny § 16:

Forskriften gjelder fra xx.xx.xxx

Fra samme tidspunkt oppheves forskrift om kart, stedfestet informasjon, arealformål og kommunalt planregister av 26. juni 2009 nr. 861.

8 Forslag til bestemmelser gitt som vedlegg til forskriften

8.1 Innledning

Departementet foreslår en ny inndeling av vedleggene til forskriften.

Den gjeldende forskriften har ett vedlegg som lister opp alle arealformål, hensynssoner og bestemmelser som kan angis i plankartet. Det gjeldende vedlegget er delt i tre bokstaver:

- A Arealformål
- B Hensynssoner
- C Arealformål og bestemmelser som kan fastsettes med linjer eller punkt i plankartet

Departementet foreslår isteden en inndeling i sju vedlegg I til VII:

- I Arealformål i plankart til reguleringsplan
- II Arealformål i plankart til kommuneplanens arealdel
- III Hensynssoner i plankart til reguleringsplan og kommuneplanens arealdel
- IV Stedfesting av bestemmelser i plankart til reguleringsplan
- V Stedfesting av bestemmelser i plankart til kommuneplanens arealdel
- VI Arealsoner i plankart til regional plan
- VII Faresoner, restriksjonssoner og båndleggingssoner i plankart til regional plan

Et geografisk informasjonssystem (GIS), det vil si et digitalt databasesystem, benyttes for behandling av stedsbestemt informasjon. Slike systemer er avhengig av bruk av fagstandarder. Fagstandardene modelleres i samsvar med internasjonale krav til utarbeiding av slike standarder, men med en tilnærming til gjeldende norske rettsregler. Bruk av gjeldende fagstandarder fører til at håndtering og utveksling av geografiske informasjonen kan skje uavhengig av hvilken programvare den enkelte aktør benytter seg av.

8.2 Arealformål (vedlegg I og II)

8.2.1 Innledning

Departementet foreslår få materielle endringer i opplistingen av arealformål som kan benyttes i reguleringsplan eller kommuneplanens arealdel, men har organisert opplistingen i to vedlegg, ett for kommuneplan og ett for reguleringsplan, i stedet for i en felles tabell. Denne redaksjonelle endringen er gjort for bedre å kunne følge vanlige språkregler for punktoppregninger, og for å få et bedre skille mellom kommuneplaner og reguleringsplaner. Plan- og bygningslovens regler er ikke identiske for reguleringsplaner og kommuneplaner når det gjelder inndeling i hovedformål og hvordan formål kan kombineres.

Departementet foreslår å bruke strekoppregning framfor nummeroppregning av hensyn til oppregningens lengde og eventuelle framtidige endringer, selv om oppregningen er uttømmende. Det kan kun brukes arealformål med de benevnelser som er brukt i oppregningen.

Gjeldende forskrift presiserer hvilke formål som kan fastsettes med linjer og punkt i plankartet. Regler om dette er ikke videreført. Departementet mener det er tilstrekkelig at regler om hvilke formål som kan stedfestes som henholdsvis volum, polygon (areal), linje eller punkt, framgår av departementets tegneregler og Nasjonal produktspesifikasjon for

arealplan og digitalt planregister. Departementet foreslår derfor en forskrift som ikke binder opp disse spesifikasjonene unødvendig. Noen formål vil for eksempel alternativt kunne stedefestes som polygon, linje eller punkt avhengig av valgt målestokk og ønsket detaljering.

Departementet knytter ingen kommentarer til formål som videreføres uendret, kun de formålene som er nye eller som ikke videreføres i ny kart- og planforskrift.

Plan- og bygningsloven § 11-7 angir arealformål og underformål til kommuneplanens arealdel, jf. § 11-1 femte ledd som fastslår at det i forskrift kan gis bestemmelser om underformål av arealformål etter § 11-7. Dette innebærer at kart- og planforskriften kan gi ytterligere underinndeling av arealformålene.

For reguleringsplan angir plan- og bygningsloven § 12-5 arealformål og underformål. Her gis det hjemmel til ytterligere underinndeling i forskrift i andre ledd, jf. også § 11-1 femte ledd som gjelder både kommuneplanens arealdel og reguleringsplan.

8.2.2 Kombinasjon av formål innenfor et hovedformål

Departementet foreslår å ikke videreføre arealformål som kombinerer formål innenfor et hovedformål uten nærmere spesifikasjoner. Det foreslås at dette må skje ved å bruke en av følgende formålsangivelser samtidig som den lovlige kombinasjonen fastsettes i bestemmelsene:

- Kombinert bebyggelse og anlegg i samsvar med angitte bestemmelser
- Kombinert samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur i samsvar med angitte bestemmelser
- Kombinert grønnstruktur i samsvar med angitte bestemmelser
- Kombinerte forsvarsformål i samsvar med angitte bestemmelser
- Kombinerte formål for bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone i samsvar med angitte bestemmelser

Dersom arealbruken skal åpne for alle underformålene innenfor hovedformålet, benyttes hovedformålet direkte, for eksempel «bebyggelse og anlegg». Dette forslaget innebærer ingen realitetsendring når det gjelder bruk av kombinerte formål, kun en endring i hvordan disse formålene framstilles.

Gjeldende spesielt angitte kombinerte formål til bruk i reguleringsplan videreføres uendret, for eksempel «kombinerte tekniske infrastrukturtraseer».

8.2.3 Urbant landbruk

Departementet foreslår at urbant landbruk innføres som et nytt underformål til arealformålet bebyggelse og anlegg på reguleringsplannivå og kommuneplannivå. Departementet minner samtidig om at det på reguleringsplannivå er mulig å kombinere formål.

Dyrking av mat i byer og tettsteder er ikke nytt, men begrepet urbant landbruk har vokst fram de senere årene. Begrepet urbant landbruk defineres her i bred forstand når det gjelder aktiviteter og geografisk avgrensning, ved at det er aktuelt i byer, bynære områder og andre tettsteder. Hovedvekten er lagt på dyrking og formålet omfatter private og offentlige aktiviteter knyttet til produksjon av mat, utvikling av grønnstruktur og sirkulær ressursbruk i byer og tettsteder.

Det er et politisk mål å få til urbant landbruk i så mange byer og tettsteder som mulig. Regjeringen la i 2021 fram en strategi for urbant landbruk der hensikten var å bidra til å rette oppmerksomheten mot muligheten som ligger i urbant landbruk og å stimulere til regionale og kommunale strategier for urbant landbruk, kunnskapsutvikling og formidling, næringsutvikling og bærekraftige matsystemer. (Kilde: [Regjeringens strategi for urbant landbruk.](#))

Dersom kommunene får mulighet til å benytte urbant landbruk som arealformål, vil kommunen kunne sikre at bestemte arealer benyttes til urbant landbruk.

Alternativt kan det være aktuelt at urbant landbruk plasseres som et underformål til grønnstruktur. Departementet ber derfor om tilbakemelding både på relevansen av urbant landbruk som et eget underformål til kommuneplan og reguleringsplan og departementets forslag til plassering av urbant landbruk under hovedformålet bebyggelse og anlegg.

8.2.4 Massedeponi

Departementet foreslår at massedeponi innføres som et eget underformål på kommuneplannivå og reguleringsplannivå under hovedformålet bebyggelse og anlegg.

Gjeldende kart- og planforskrift har et underformål for råstoffutvinning under hovedformålet bebyggelse og anlegg på kommuneplannivå og reguleringsplannivå, men det mangler et formål for områder som skal benyttes til mottak, sortering, mellomlagring og permanent lagring av overskuddsmasser fra bygg- og anleggsvirksomhet og gruvevirksomhet. Dette er viktig blant annet i forbindelse med tilrettelegging for sirkulærøkonomien med masser som kan gjenbrukes, samt for masser som ikke kan gjenbrukes. Gjenbruk av rene overskuddsmasser reduserer behovet for uttak av nytt byggeråstoff. For å sikre økt gjenbruk av overskuddsmasser må masseforvaltning inngå i arealplanleggingen. Et eget arealformål vil sikre at kommunen kan avsette areal som kan brukes til disse formålene.

Bestemmelsesområde for midlertidig bygge- og anleggsområder brukes i dag der det midlertidig skal være lagret masser fra et konkret prosjekt og arealet skal tilbakeføres til det regulerte formål etterpå.

Massedeponier behandles ellers i henhold til gjeldende sektorregelverk.

Departementet ber om tilbakemelding på relevansen av massedeponi som eget formål under bebyggelse og anlegg.

8.2.5 Kraftkrevende industri

Departementet foreslår at kraftkrevende industri blir et eget underformål til hovedformålet bebyggelse og anlegg på reguleringsplannivå.

Arealformålet industri brukes der næringsvirksomhet som består i bearbeidelse av råstoff eller råvarer skal lokaliseres. Departementet har fått innspill om at det er behov for å kunne skille mellom ulike typer industri ut fra behovet for energiforsyning til produksjonen. Dette gjelder for eksempel virksomhet for omdanning av metaller og mineraler, kjemikalier, kunstgjødsel, oljeraffinerier, sement, papir, produksjon av batterier og liknende industrivirksomhet. Slik industri er i stor grad eksportrettet, og tilgang til havn, nettkapasitet og mye energi er ofte helt avgjørende. Slik virksomhet kan også ha behov for store arealer, herunder behov for arealkrevende støttefunksjoner, og det kan være særlig behov for

avstand til bebyggelse med videre. Forslaget følger opp regjeringens veikart 2.0 for Grønt industriløft, jf. veikartets kapittel 2.2 om Areal og infrastruktur. Her omtales utfordringer knyttet til areal- og planprosesser nærmere og deriblant utfordringer knyttet til miljøavtrykk, realistisk tilgang på energi og annen infrastruktur. Et eget arealformål for kraftkrevende industri kan blant annet være nyttig for å fange opp behov for utbygging av strømmettet og eventuelt behov for øking av kapasiteten i det eksisterende nettet.

Departementet ser at det kan oppstå tvil om hvilken type industri som anses som kraftkrevende og har derfor vært i tvil om en egen kategori for slik næringsvirksomhet skal foreslås. Underformålet foreslått eventuelt tatt inn under hovedformålet bebyggelse og anlegg på reguleringsplannivå. Departementet ønsker på denne bakgrunn tilbakemelding på om det er nødvendig å ha et eget arealformål for kraftkrevende industri, eller om det er tilstrekkelig med dagens arealformål for industri. Departementet ber også om tilbakemelding på om dette skillet skal være på kommunalt eller regionalt nivå eller om det bør kunne brukes på begge forvaltningsnivåer.

8.2.6 Datasenter

Departementet foreslår at datasenter blir et eget underformål til hovedformålet bebyggelse og anlegg på reguleringsplannivå.

Utbygging av datasenter har i flere saker skapt usikkerhet om hvilket arealformål virksomheten faller inn under. Departementet har landet på at det i kommuneplanens arealdel faller inn under næringsbebyggelse og i reguleringsplan under *annen næring*. Dette er begrunnet med at datasentre er installasjoner hvor de digitale tjenestene produseres, det vil si prosesseres og lagres. Dette gjelder uavhengig av om det er ren lagring av data eller om det drives utvinning av virtuell valuta (kryptovaluta). Det vises her til [retteiar om etablering av datasentre](#).

Kommunene må vurdere om det er ønskelig med slik virksomhet i deres kommune siden virksomheten ofte er energikrevende, arealkrevende og støyende. Videre vil kommunen kunne vurdere om det er aktuelt at overskuddsvarmen fra datasentret, ved for eksempel vannkjøling, skal være kilde for fjernvarme. Det vises her til erfaringen fra slik bruk i [Danmark](#). Kommunen bør derfor ha mulighet til å avsette og regulere egne arealer til datasenter.

Departementet vil presisere at selv om arealformålet datasenter ikke er i bruk i dag, vil det kunne etableres datasentre i områder som er avsatt til næringsbebyggelse i kommune(del)plan eller regulert til annen næring i reguleringsplan.

8.2.7 Vindkraftanlegg

Departementet foreslår at vindkraftanlegg blir et eget underformål til hovedformålet bebyggelse og anlegg til kommuneplanens arealdel. Et slikt underformål er allerede gitt på reguleringsplannivå.

Forslaget er begrunnet ut fra behovet for at kommunen i kommuneplanens arealdel kan bestemme hvilke arealer som kan være egnet til å etablere vindkraftanlegg på et overordnet nivå, jf. Prop. 111 L (2022-2023) om endringer i energiloven og plan- og bygningsloven (vindkraft på land).

8.2.8 Solkraftanlegg

Departementet foreslår at solkraftanlegg blir et eget underformål til hovedformålet bebyggelse og anlegg i både for kommuneplanens arealdel og reguleringsplan.

Norge har lenge vært ansett for å ha for dårlige solforhold til at det har vært lønnsomt å bygge solkraftanlegg. Nyere teknologi og kunnskap om solinnstråling, gjør at antakelsene har endret seg. Konesjonspliktige solkraftanlegg vil minimum kreve et areal på ca. 10 dekar. Videre må slike anlegg inngjerdes for å hindre skade på anlegget fra dyr.

Departementet mener derfor at solkraftanlegg på samme måte som vindkraft på land bør ha et eget arealformål. Departementet viser også til at Stortinget har anmodet regjeringen om å komme med et lovforslag om innlemming av bakkemontert solkraftanlegg i plan- og bygningsloven. Det vises her til Innst. 483 L (2022–2023) om Endringer i energiloven og plan- og bygningsloven (vindkraft på land). Et eget arealformål vil være med på å oppfylle Stortingets anmodning. Arealformålet vil kunne brukes uavhengig av om solkraftanlegget også skal ha konsesjon etter energiloven. Det vises dessuten til høring av forslag til endringer i energiloven og plan- og bygningsloven knyttet til solkraftanlegg på land.

Solkraftanlegg behandles ellers i henhold til gjeldende sektorregelverk.

8.2.9 Faunapassasje

Departementet foreslår at faunapassasje blir et eget underformål til hovedformålet samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur på reguleringsplannivå. Dette formålet under samferdselsanlegg er i hovedsak tiltenkt situasjoner der det er nødvendig å utbedre eller lage nye forbindelser. Men formålet kan også brukes for å varig sikre naturlige passasjer under bruer og lignende.

Faunapassasje (viltpassasje) er en planfri kryssing for fauna (dyr) over eller under en veg, jernbane og lignede. Departementet har fått noen henvendelser som tyder på at det er en del usikkerhet om hvordan faunapassasjer skal inngå som del av arealplan. Vi har også registrert at dette gjøres på ulike måter. For å få en ensartet måte å regulere slike passasjer på, mener departementet det er behov for et eget arealformål for faunapassasje.

Arealformålet skal brukes på bakken, for viadukter (over bakken) og tunneler (under bakken). Hvordan den tekniske framstillingen av et slikt formål skal gjøres, avklares nærmere i Nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og digitalt planregister – tegnereglene.

8.2.10 Massedeponi i sjø og vassdrag

Departementet foreslår at massedeponi i sjø og vassdrag blir et eget underformål under hovedformålet bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone, på reguleringsplannivå.

Departementet har i enkelte saker sett at det er nødvendig med deponering av masser i sjø, men det kan også være aktuelt i vassdrag. Kystverket har ansvar for utbedringer i farvannet, jf. havne- og farvannsloven § 6. Kystverket ivaretar dette ansvaret gjennom farvannstiltak i form av utdypning (mudring og sprengning) av farleder og fiskerihavner. Slik utdypning medfører overskuddsmasser som må deponeres, blant annet i sjø. Da det ikke er et eget formål i gjeldende kart- og planforskrift for deponering av masser i sjø, må Kystverket i reguleringsplaner benytte bestemmelsesområder/-soner i kombinasjon med underformål «*farled*» og hovedformål «*bruk og vern av sjø og vassdrag*». Massedeponi i sjø og vassdrag er i denne sammenheng dermed ikke det samme som mudring, men kan bli resultatet av en mudring.

Mudring er ofte definert som utgraving av masser under vann ved utdypning for skipsløp, kanaler og andre arbeider på sjø- eller vassdragsbunnen. Massedeponi i sjø og vassdrag kan også være deponering av masser fra land. For å markere utstrekningen av massedeponiet, kan det være aktuelt å bruke formålet på bunnen, i vannsøylen og på overflaten. Den nærmere begrunnelsen og innholdet i det foreslåtte arealformålet er gitt ovenfor under massedeponi (på land).

Massedeponier i sjø og vassdrag behandles ellers i henhold til gjeldende sektorregelverk.

8.3 Hensynssoner (vedlegg III)

Departementet foreslår ingen materielle endringer i oppstillingen av hensynssoner som kan benyttes i reguleringsplan og kommuneplanens arealdel. Plan- og bygningsloven gir ikke hjemmel til forskriftsbestemmelser om ytterligere underinndeling i hensynssoner.

Hensynssonene er i all hovedsak like for kommuneplanens arealdel og reguleringsplan, med den forskjell at hensynssonen hvor gjeldende reguleringsplan skal gjelde uendret ikke kan benyttes i en detaljregulering, jf. plan- og bygningsloven §§ 12-6 andre ledd og 11-8 tredje ledd bokstav f.

Ustrekningen av hensynssoner fastsettes gjennom vedtak av arealplan. Departementet vil understreke at endring av fastsatte hensynssoner krever at det gjennomføres en endring av kommuneplanens arealdel i samsvar med § 11-17 eller reguleringsplan etter reglene i § 12-14. Det er derfor ikke adgang til å bruke såkalt dynamiske hensynssonekart eller lignende som en del av planen. I byggesaksbehandlingen kan det imidlertid gjøres ny kartlegging av rasfare som en del av grunnlaget for å vurdere om byggegrunnen er sikker.

8.4 Stedfesting av bestemmelser i plankartet (vedlegg IV og V)

8.4.1 Innledning

Departementet foreslår en presisering av hvordan bestemmelser kan angis i plankartet.

Gjeldende forskrift lister opp formål og bestemmelser som kan fastsettes med linjer og punkt i gjeldende vedlegg I bokstav C fordelt på følgende fem underpunkter:

1. Formål fastsatt med linjer i kommuneplanens arealdel, jf. plan- og bygningsloven § 11-7
2. Bestemmelser fastsatt med linjer i kommuneplanens arealdel, jf. plan- og bygningsloven § 11-9 til § 11-11
3. Bestemmelser fastsatt med punkt i kommuneplanens arealdel, jf. plan- og bygningsloven § 11-7
4. Formål og bestemmelser fastsatt med linjer i reguleringsplan, jf. plan- og bygningsloven § 12-5 til § 12-7
5. Formål og bestemmelser fastsatt med punkt i reguleringsplan, jf. plan- og bygningsloven § 12-5 til § 12-7

Departementet foreslår å skille oppstilling av arealformål og bestemmelser i hver sine vedlegg.

Som det framgår ovenfor, foreslår departementet at forskriften ikke skal binde opp hvilke formål som skal kunne angis som henholdsvis volum, polygon (areal), linje eller punkt. Det er tilstrekkelig om dette framgår av departementets tegneregler og Nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og kommunalt planregister. Alle arealformål og arealsoner er derfor å finne i forslaget til vedlegg I, II, VI og VII.

Departementet foreslår at forskriften heller ikke skal binde opp på hvilken måte bestemmelser skal kunne stedfestes i plankartet, enten det bør være ved hjelp av et volum, polygon (areal), linje eller punkt. Også her bør det være tilstrekkelig at dette framgår av departementets tegneregler og Nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og digitalt planregister.

Departementet foreslår videre, på samme måte som for arealformål, å skille opplistingen for reguleringsplan og for kommuneplanens arealdel i hvert sitt vedlegg:

- Vedlegg IV Stedfesting av bestemmelser i plankart til reguleringsplan
- Vedlegg V Stedfesting av bestemmelser i plankart til kommuneplanens arealdel

8.4.2 Stedfesting av bestemmelser i plankart til reguleringsplan

Departementet foreslår i hovedsak å videreføre gjeldende betegnelser for stedfesting av bestemmelser i plankart til reguleringsplan, jf. gjeldende forskrift vedlegg I bokstav C nr. 4 og 5. Departementet foreslår heller ikke her å skille mellom betegnelser som angir stedfestingen som volum, polygon (areal), linje eller punkt. Gjeldende betegnelse «byggegrense» kan for eksempel benyttes for å angi handlingsrommet som et volum, polygon eller en linje. Dette gjelder i prinsippet uavhengig av om betegnelse rent språklig primært oppfattes som punkt, linje eller område. De nærmere spesifikasjonene for dette vil framgå av Nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og digitalt planregister.

Departementet foreslår to nye betegnelser:

- Bestemmelsesområde
- Regulert høyde

«Bestemmelsesområde» er ment å være en generell mekanisme for å stedfeste bestemmelser. Hva den aktuelle bestemmelsen gjelder, vil kunne formuleres utenfor plankartet, men det må framgå klart og på en entydig måte hvilken bestemmelse som gjelder for hvert enkelt bestemmelsesområde.

«Regulert høyde» kan benyttes for å bestemme en gitt kotehøyde eller en relativ høydeforskjell. Hva som gjelder i det enkelte tilfellet, må alltid framgå av bestemmelsen.

8.4.3 Stedfesting av bestemmelser i plankart til kommuneplanens arealdel

Departementet foreslår i hovedsak å videreføre gjeldende betegnelser for stedfesting av bestemmelser i plankart til kommuneplanens arealdel, jf. gjeldende forskrift vedlegg I bokstav C nr. 1 og 2. Departementet foreslår heller ikke her å skille mellom betegnelser som angir stedfestingen som volum, polygon (areal), linje eller punkt, se foregående omtale.

Departementet foreslår «bestemmelsesområde» som en generell mekanisme for å stedfeste bestemmelser på samme måte som for reguleringsplaner.

Det som i gjeldende forskrift betegnes som bestemmelsene «vegkryss» og «kollektivknutepunkt», jf. vedlegg I bokstav C nr. 3, er i departementets forslag ført opp som arealformål, jf. forslag til nytt vedlegg II nr. 2.

8.5 Arealsoner som kan fastsettes i regionale planer (vedlegg VI og VII)

Departementet foreslår at forskriften får et vedlegg VI med ulike arealsoner som kan framgå av regional plan samt et vedlegg VII med regionale faresoner og områder som er båndlagt i regional plan.

Plan- og bygningsloven kapittel 8 gir bestemmelser om regional plan og planbestemmelser. En regional plan er en overordnet plan for bestemte tema eller geografiske områder som kan vise restriksjon, utvikling og/eller formål som gir retningslinjer for arealbruk.

I gjeldende kart- og planforskrift § 12 første ledd er det krav om at regional arealplan skal oversendes kommunen for innføring i kommunens digitale planregister. Dette forutsetter at innholdet i den regionale planen oppfyller de tekniske krav som er gitt i gjeldende fagstandard og produktspesifikasjon. Det er også en tilsvarende regel i § 13 om at planregister med planoversikt skal inneholde planer vedtatt av regionale myndigheter.

Det ble opprinnelig bestemt at arealbruk for regional plan skulle følge oppsettet for kommuneplan så langt det var mulig. Dette fungerte dårlig ved føring i kommunalt planregister, og regionale planer med arealdimensjon ble i en del tilfeller forvekslet med kommuneplanens arealdel. Produktspesifikasjon for regional plan med bruk av betegnelsen arealsoner ble derfor utarbeidet.

Forslag om forskriftsbestemmelser med angivelse av arealsoner i regional plan var opprinnelig på høring i 2017. I den forbindelse ble det stilt spørsmål ved om plan- og bygningsloven inneholdt en tilstrekkelig hjemmel til å gi forskrift om fremstillingen av regionale planer med arealsoner. Det ble i etterkant av høringen derfor besluttet at lovgrunnlaget måtte klargjøres før man kunne gå videre med forskriftsbestemmelser. Slik hjemmel er nå gitt. Plan- og bygningsloven § 8-1 tredje ledd gir i dag departementet hjemmel til å gi forskrift om tekniske kvalitetskrav til regionale planer og om inndelingen av arealsoner. Benevnelsen arealsoner er valgt for å skille mellom bindende arealformål i kommunale arealplaner og de retningsgivende sonene på regionalt nivå. Dette er nærmere omtalt i Prop. 169 L (2020 -2021) kapittel 4.

Departementet har i etterkant av høringen arbeidet videre med forslag til egne arealsonekategorier. Flere fylkeskommuner har kommet med innspill til inndelingen i arealsonekategorier. Departementet arrangerte også et digitalt innspillmøte med flere fylkeskommuner i 2023.

I utkastet til ny kart- og planforskrift § 14 foreslår departementet å videreføre kravet om at regional plan skal innføres i kommunens planregister. Det er viktig at kommunens planregister inneholder alle planer med konsekvenser for arealbruken, ikke bare planer kommunen selv har vedtatt. Kommunen må derfor sørge for å registrere regionale planer og planbestemmelser på samme måte som kommunale planer.

Arealsonekategoriene følger i stor grad systemet for kommunale arealplaner. Dette gjelder også for forståelsen av hvilke interesser eller hensyn som omfattes av den enkelte arealsonen. For å gjøre dette mer gjenkjennbart, er soner av generell art som svarer til hovedformålene i en kommuneplan, markert med bokstav i oppregningen. Departementet understreker likevel at det alltid vil være et skille mellom de regionale utviklingsmålene i en regional plan og den bindende arealbruken i en kommunal arealplan. I de tilfeller der det er vedtatt bindende regionale planbestemmelser, vil arealsonene ha en bindende virkning i samsvar med planbestemmelsen med hjemmel i plan- og bygningsloven § 8-5.

Selv om inndelingen i arealsoner langt på vei følger systemet for kommunale arealplaner, er underinndelingen noe annerledes i en del tilfeller. For eksempel er det foreslått egne kategorier for hensyn til villrein, reindrift, landbruk og buffersoner av hensyn til villrein, reindrift, nasjonalparker og lignende. Departementet vil bemerke at arealsonene som er knyttet til regional plan for villreinsfjellene er utviklet i samarbeidet med de berørte

fylkeskommuner, statsforvaltere, samt den øvrige villreinforvaltningen. Arealsoner knyttet til reindrift følger begrepsbruken i reindriftsloven. Disse er markert som strekpunkter i vedlegg VI.

Departementet mener det også er behov for å kunne vise regionale faresoner og områder som er båndlagt i regional plan, og foreslår derfor et eget vedlegg VII om dette. Faresoner, restriksjonssoner eller sikringssoner og båndleggingssoner angitt i vedlegg VII kan benyttes sammen med og på tvers av arealsoner angitt i vedlegg VI på samme måte som bruken av hensynssoner i kommunal arealplan. Begrunnelsen for dette er at kartlegging av farer på regionalt nivå kan ha et annet detaljeringsnivå enn på kommunalt nivå. Videre kan kunnskapsgrunnlaget være nyere enn i en kommunal arealplan.

9 Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet foreslår at muligheten til å ha et planregister med planoversikt i stedet for et digitalt planregister ikke videreføres. Departementet har undersøkt hvor mange kommuner dette gjelder, og legger til grunn at om lag 27 kommuner i dag mangler digitalt planregister. Forslaget vil innebære økonomiske konsekvenser for de kommunene som må anskaffe et digitalt planregister ved ikrafttredelsen av forskriften. Ifølge prisanslag departementet har innhentet, vil kostnadene ved å anskaffe et digitalt planregister være om lag 50 000 kr. for små kommuner og 100 000 kr. for store kommuner. Kostnaden forutsettes dekket innenfor kommunenes ordinære budsjettammer. Departementet mener at innføring av et digitalt planregister vil kunne effektivisere kommunenes arbeid på sikt, slik at kostnaden ved å anskaffe registeret vil kunne spares inn i form av enklere og raskere saksbehandling. Ifølge en spørreundersøkelse om bruk og nytte av digitalt planregister utført av Agenda Kaupang på oppdrag fra Kommunal- og distriktsdepartementet i 2021, bruker de fleste kommunene planregisteret til å holde oversikt over egne planer og sikre en effektiv saksbehandling. Kommunene oppgir at de i stor grad bruker planregisteret for å gi publikum innsyn og sikre medvirkning. Departementet mener at et digitalt planregister også vil føre til besparing gjennom økt mulighet for selvbetjent byggesaksbehandling. I tillegg vil et digitalt planregister på sikt gjøre kommunenes rapportering til KOSTRA enklere ved innføring av eKOSTRA som Statistisk sentralbyrå (SSB) har under utvikling. Gjennom eKOSTRA vil data kunne hentes direkte fra de kommunale saksbehandlingssystemene, blant annet direkte fra det digitale planregisteret.

Departementet minner ellers om kommunenes mulighet for å inngå i et interkommunalt samarbeid i forbindelse med anskaffelsen av et digitalt planregister. Departementet har foreslått en overgangsbestemmelse for kommuner som i dag benytter planregister med planoversikt, der disse får et år på seg til å innføre digitalt planregister.

Departementet vurderer at øvrige forslag til endringer ikke innebærer vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for kommunene. Forslagene vil primært bidra til forbedringer og presiseringer for brukerne, men vil også forenkle enkelte administrative rutiner.

10 Forslag til forskriftsbestemmelser

Forskrift om kart, stedfestet informasjon, arealformål og kommunalt planregister (kart- og planforskriften)

Fastsatt xxx av kommunal- og distriktsdepartementet med hjemmel i lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) §§ 2-1, 2-2, 11-1, 12-1 og 12-5.

Kapittel 1 Generelle bestemmelser

§ 1 Formål

Forskriften skal legge til rette for framstilling av entydige og forståelige arealplaner, og for trygg forvaltning av det offentlige kartgrunnlaget og de kommunale planregistrene. Informasjonen skal kunne sammenstilles og brukes på tvers av administrative grenser og organisatoriske skiller, og skal gi en samlet oversikt over tillatt og planlagt bruk av arealene etter plan- og bygningsloven.

§ 2 Definisjoner

I denne forskriften menes med

- a. *plandata*: data i planregisteret som er gjenstand for vedtak etter plan- og bygningsloven
- b. *basiskart*: geodata i plankart som ikke er gjenstand for vedtak
- c. *nasjonal arealplan-ID*: et landsdekkende entydig og unikt kjennetegn (identifikasjon) på en arealplan

§ 3 Datasikkerhet

Den som har ansvaret for driften av kommunens planregister og data som inngår i det offentlige kartgrunnlaget, skal påse at disse blir håndtert og oppbevart på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte, herunder at det jevnlig tas sikkerhetskopier av databaser.

§ 4 Årsversjoner av planregister og det offentlige kartgrunnlaget

Kommunene skal levere årsversjon av spesifiserte datasett i planregisteret og det offentlige kartgrunnlaget til Statens kartverk.

§ 5 Tilgang til informasjon i planregister og det offentlige kartgrunnlaget

Alle har rett til gratis å gjøre seg kjent med innholdet i kommunens planregister og det offentlige kartgrunnlaget. Kommunen skal sørge for at informasjon fra planregisteret er elektronisk tilgjengelig i form av søke- og visningstjenester på Internett.

Kommunen skal stille nødvendig utsnitt av det offentlige kartgrunnlaget til rådighet for alle som fremmer eller uttaler seg om en plan- eller byggesak.

Kommunen kan ta betalt for utlevering eller nedlastning av plandata og data fra det offentlige kartgrunnlaget i samsvar med § 4 i forskrift 17. oktober 2008 nr. 1119 til offentleglova (offentlegforskrifta). Det kan ikke kreves betaling for planer eller data som skal benyttes i forbindelse med uttalelse til planer, til bruk ved innsigelse eller klagebehandling.

Kommunen skal sørge for at data fra planregisteret er tilgjengelig for nedlastning via den nasjonale geografiske infrastrukturen etter de reglene som gjelder for slik deling av data.

§ 6 Veiledning og kontroll

Statens kartverk skal veilede kommunene om forvaltningen av planregisteret, og bistå kommunene med å kontrollere den tekniske kvaliteten til det offentlige kartgrunnlaget og plandataene.

Kapittel 2 Det offentlige kartgrunnlaget m.m.

§ 7 Det offentlige kartgrunnlaget

Kommunen skal i samarbeid med staten og fylkeskommunen sørge for et oppdatert offentlig kartgrunnlag for kommunens areal ut til én nautisk mil utenfor grunnlinjene. Det offentlige kartgrunnlaget skal være egnet til å ivareta kommunens og fylkeskommunens oppgaver etter plan- og bygningsloven samt andre offentlige og private formål.

Det offentlige kartgrunnlaget skal følge spesifikasjoner godkjent av Statens kartverk.

Det offentlige kartgrunnlaget skal være stedfestet med koordinater i det nasjonale geodetiske grunnlaget i grunnriss og høyde.

§ 8 Krav om kartlegging

Kommunen kan kreve at den som fremmer planforslag, konsekvensutredning eller søknad om tiltak etter plan- og bygningsloven, skal framskaffe geodata når dette er nødvendig for å ta stilling til forslaget. Slikt krav kan bare framsettes dersom det offentlige kartgrunnlaget ikke er nøyaktig eller detaljert nok til å kunne ta stilling til forslaget. Kommunen skal så tidlig som mulig informere om at slikt krav kan bli aktuelt og årsaken til dette.

Geodataene skal være i samsvar med nasjonale standarder og georeferert til det geodetiske grunnlaget og den kartprojeksjonen som er fastsatt for kommunen, om ikke annet er avtalt med kommunen.

Kommunen skal vurdere om mottatte geodata kan innarbeides i det offentlige kartgrunnlaget. Dersom kommunen ikke selv innarbeider slike data i det offentlige kartgrunnlaget, skal dataene stilles til rådighet for andre relevante offentlige organer i den grad dataene må antas å være anvendelige.

§ 9 Krav om å levere data i digital form

Den som fremmer planforslag, skal levere planen, herunder avgrensningen av området, i digital form.

Forslagsstilleren kan kreve at kommunen leverer geodata som kommunen skal stille til rådighet for forslagsstiller, i digital form. For planforslag, konsekvensutredning eller søknad om tiltak som krever konsekvensutredning, kan kommunen stille krav til forslagsstiller om geodata i digital form uavhengig av hvilken form kommunens egne geodata foreligger i.

Dataene skal være utarbeidet i henhold til nasjonale standarder og georeferert til det geodetiske grunnlaget og den kartprojeksjonen som er fastsatt for kommunen, om ikke annet er avtalt med kommunen.

Kommunen kan kreve at forslag til arealplan som skal tas opp til behandling av kommunen, tilfredsstillende alle tekniske krav med hjemmel i forskriften her. Kommunen skal så raskt som mulig etter mottakelsen av planen gi forslagsstiller melding hvis kravene ikke er oppfylt, og summarisk oppgi avvikene.

Kapittel 3 Framstilling av arealplan

§ 10 Arealplan

Med en arealplan forstås en reguleringsplan, arealdelen til kommuneplanen eller en regional plan med arealsoner. Planen omfatter plankart, bestemmelser og andre dokumenter som etter loven er en del av planen eller som skal ligge til grunn for planen, inkludert:

- a. eventuelle vedlegg eller illustrasjoner som er gjort bindende gjennom bestemmelser til planen,
- b. planbeskrivelsen inkludert eventuelle konsekvensutredninger, jf. plan- og bygningsloven § 4-2, og
- c. eventuelle risiko- og sårbarhetsanalyser, jf. plan- og bygningsloven § 4-3.

Planen skal organiseres med plandata i digital form angitt som separate og entydige objekter kodet i samsvar med Nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og digitalt planregister. Arealplanen skal ha navn og nasjonal arealplan-ID i samsvar med produktspesifikasjonen. Forslag til arealplan skal tildeles nasjonal arealplan-ID senest ved varsel om oppstart av planarbeidet.

Plandata skal være stedfestet med så stor nøyaktighet, sammenholdt med basiskartet, at vedtatte formålgrensninger kan legges til grunn for søknad om tillatelse til kommunen uten ytterligere undersøkelser.

En arealplan som inneholder flere vertikalnivåer, skal organiseres slik at hvert vertikalnivå kan forvaltes for seg og slik at det er mulig å framstille sømløse datasett for hvert av vertikalnivåene. Arealplanen kan inneholde ett eller flere av følgende vertikalnivåer:

- a. under grunnen
- b. på grunnen eller vannoverflaten
- c. over grunnen
- d. på bunnen
- e. i vannsøylen.

Ett og samme vertikalnivå kan inndeles i flere lag.

§ 11 Plankartet

Plankartet skal angi alle arealformål, hensynssoner og arealsoner i form av punkt, linjer, flater eller volum slik det framgår av vedlegg til forskriften her. Plankartet kan også angi bestemmelser til planen når det framgår av vedlegg til forskriften her. Det kan angis flere hensynssoner og eventuelle bestemmelser for samme sted. Opplysninger om hensynssoner omfatter også opplysninger om bestemmelser og retningslinjer som skal ivareta det hensynet sonen viser. I arealdel til kommuneplan skal plankartet skille mellom eksisterende og nye arealformål.

Plankartet skal vise innhold og rettslige virkninger på en klar og entydig måte i samsvar med Nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og digitalt planregister, og med tilstrekkelig nøyaktig stedfesting tilpasset formålet med planen. Plankartet skal på en tydelig måte skille mellom plandata og basiskart. Basiskartet skal ha identiske eiendomsgrenser som i matrikkelen. Plankartet skal ha en målestokk som er tilpasset arealplanens formål.

Plankartet skal være påført plannavn, nasjonal arealplan-ID, tegnforklaring, nordpil, målestokktall, målestokklinjal og markering av koordinatnett. Kartet skal gi opplysninger om hvilket horisontalt geodetisk grunnlag, høydegrunnlag og hvilken kartprojeksjon som er benyttet, og dato og kilde for geodata som er brukt i basiskartet. Det skal opplyses hvem som er forslagstiller, hvem som har utarbeidet og eventuelt revidert plankartet og ha informasjon om planens behandling. Tegnforklaringen skal skille mellom symboler som er bestemmende for framtidig arealbruk, og annen informasjon. Vedtaksdato og dato for kunngjøring skal framgå av tegnforklaringen. Arealplaner som består av flere plankart, skal ha system for å skille og identifisere de ulike utsnittene fra hverandre og vise sammenhengen mellom dem.

En arealplan som omfatter flere helt eller delvis geografisk sammenfallende vertikalnivåer, skal ha separate kartutsnitt for hvert nivå når dette er nødvendig for å sikre at planen er entydig og enkel å forstå. Kommunen kan kreve at framstillingen suppleres med nødvendig perspektiv- eller volumillustrasjon.

§ 12 Vedtatt arealplan m.m.

Vedtatt arealplan skal være på godkjent digitalt arkivformat for dokumenter. Vedtaksmyndigheten skal ha saks- og arkivsystemer som sikrer at det arkiverte eksemplaret

er identisk med det vedtaket myndigheten har fattet. Vedtaksdatoen skal framgå av den vedtatte arealplanen.

Kopi av et vedtatt plankart skal gi identisk informasjon som originalen.

Kommunen kan ved digitalisering av vedtatte analoge planer gjøre rene tekniske tilpasninger til nytt basiskart. Det skal ikke foretas endringer uten at planen behandles i samsvar med plan- og bygningsloven § 11-17 eller § 12-14. Informasjon om digitaliseringen skal føres inn i planregisteret og bekreftes med et vedtatt plankart.

Kapittel 4 Kommunalt planregister

§ 13 Planregister

Kommunen skal sørge for at det føres et planregister med fullstendig og systematisert informasjon over alle vedtatte arealplaner som gjelder i kommunen, forbud mot tiltak, endring av arealplaner og dispensasjoner m.m.

Planregisteret skal oppfylle kravene i Nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og digitalt planregister. Det skal være fullt samsvar mellom opplysningene i registeret og vedtakene som er fattet. Registeret skal være egnet for bruk til statistikkformål, og omfatte tilstrekkelige metadata for at brukere av registeret skal kunne søke fram og bruke dataene.

Plandata skal ikke endres uten at det framgår på hvilket grunnlag dataene er endret, hvem som har foretatt endringen og med hvilken fullmakt eller autorisasjon dette har skjedd.

Kommuner kan inngå interkommunalt samarbeid om felles planregister.

§ 14 Nærmere om føring av planregisteret og innholdet i registeret

Kommunen skal sørge for at opplysninger om nye vedtak føres i planregisteret straks vedtaket foreligger. Vedtak som krever kunngjøring, skal være ført inn i registeret innen kunngjøringen finner sted.

Kommunen skal registrere opplysninger om

- a. planområdet (avgrensning av området) hvor det skal fremmes forslag til ny eller endring av plan, nasjonal arealplan-ID og dokumentasjon om planstatus før varsel om oppstart blir gitt;
- b. arealformål, hensynssoner, bestemmelser, eventuelle vertikalnivåer og alternativer, samt planens navn og nasjonal arealplan-ID, feltnavn, plantype og planstatus før planforslaget sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn;
- c. arealplan med arealformål, hensynssoner, bestemmelser, samt planens navn og nasjonal arealplan-ID, feltnavn, plantype, vedtaksdato, ikrafttredelsesdato, kunngjøringsdato, planstatus og identifisering av planens vertikalnivåer etter at planen er vedtatt;
- d. eventuelle innsigelser eller klager til vedtak som nevnt i bokstav c, inkludert om det er vedtatt utsatt iverksetting av vedtaket, om det er vedtatt at deler av en plan skal ha

- rettsvirkning selv om det er fremmet innsigelse, og om det endelige vedtaket etter at klagen eller innsigelsen er avgjort;
- e. midlertidig forbud mot tiltak etter plan- og bygningsloven kapittel 13, inkludert vedtaksdato, saksnummer og nasjonal arealplan-ID på planer som berøres av forbudet, samt opplysninger om forbudet er opphevet, endret, forlenget eller falt bort;
 - f. varige og midlertidige dispensasjoner fra bestemmelser i arealplan eller forbud mot tiltak mv. langs sjø og vassdrag etter plan- og bygningsloven § 1-8, inkludert vedtaksdato, saksnummer og nasjonal arealplan-ID til den arealplanen som det dispenseres fra, hva dispensasjonen gjelder og angivelse av området som omfattes av dispensasjonen.

Opplysninger om hensynssoner omfatter også opplysninger om bestemmelser og retningslinjer som skal ivareta det hensynet sonen viser.

Kommunen skal på tilsvarende måte føre opplysninger om statlige arealplaner vedtatt etter plan- og bygningsloven § 6-4. Statlige myndigheter skal sende opplysninger som nevnt i andre ledd, straks disse er vedtatt eller vedtatt endret til vedkommende kommune.

Fylkeskommunen skal straks sende opplysninger om alle vedtatte arealsoner til regional plan med feltnavn og bestemmelser, samt planens navn og nasjonal arealplan-ID, plantype, vedtaksdato, ikrafttredelsesdatoen, kunngjøringsdatoen, planstatus og identifisering av planens vertikalnivåer til kommunen, slik at de kan føres inn i kommunens planregister.

Kapittel 5 Overgangsbestemmelser og ikrafttredelse

§ 15 Overgangsbestemmelser

Kommunen kan bestemme at arealplaner vedtatt før 1. januar 2010 skal føres inn i planregisteret. Slike planer skal da registreres med nasjonal arealplan-ID og bestemmelsene i denne forskriften kommer til anvendelse på planen så langt de passer. Planområdets avgrensning skal dokumenteres i form av et plankart i planregisteret.

Kommuner som ikke har digitalt planregister kan føre planregister med planoversikt i samsvar med bestemmelsen i tidligere forskrift om kart, stedfestet informasjon, arealformål og kommunalt planregister av 26. juni 2009 nr. 861 § 13 frem til et år etter denne forskriftens ikrafttredelse.

§ 16 Ikrafttredelse

Forskriften gjelder fra xx.xx.xxx

Fra samme tidspunkt oppheves forskrift om kart, stedfestet informasjon, arealformål og kommunalt planregister av 26. juni 2009 nr. 861.

Vedlegg I Arealformål i reguleringsplan

1. Bebyggelse og anlegg

Områder for bebyggelse og anlegg, jf. plan- og bygningsloven § 12-5 andre ledd nr. 1, kan angis som ett av følgende formål:

- Bebyggelse og anlegg
- Boligbebyggelse
- Boligbebyggelse-frittliggende-småhusbebyggelse
- Boligbebyggelse-konsentrert-småhusbebyggelse
- Boligbebyggelse-blokkbebyggelse
- Garasjeanlegg for bolig-/fritidsbebyggelse
- Fritidsbebyggelse
- Fritidsbebyggelse-frittliggende
- Fritidsbebyggelse-konsentrert
- Fritidsbebyggelse-blokk
- Kolonihage
- Sentrumsformål
- Kjøpesenter
- Forretninger
- Offentlig eller privat tjenesteyting
- Barnehage
- Undervisning
- Helse-/omsorgsinstitusjon
- Kulturinstitusjon
- Forsamlingslokale for religionsutøvelse
- Administrasjon
- Annen offentlig eller privat tjenesteyting
- Fritids- og turistformål
- Utleiehytter
- Fornøyelsespark eller temapark
- Campingplass
- Leirplass
- Råstoffutvinning
- Steinbrudd og masseuttak
- Massedepoti
- Næringsbebyggelse
- Kontor
- Hotell/overnatting
- Beverting
- Industri
- Kraftkrevende industri
- Datasenter
- Lager
- Bensinstasjon eller vegserviceanlegg
- Annen næring
- Idrettsanlegg
- Skianlegg

- Skiløypetrasé
- Idrettsstadion
- Nærmiljøanlegg
- Golfbane
- Motorsportanlegg
- Skytebane
- Andre idrettsanlegg
- Andre typer bebyggelse og anlegg
- Godsterminal
- Godslager
- Energianlegg
- Fjernvarmeanlegg
- Vindkraftanlegg
- Solkraftanlegg
- Vann- og avløpsanlegg
- Vannforsyningsanlegg
- Avløpsanlegg
- Renovasjonsanlegg
- Øvrige kommunaltekniske anlegg
- Telekommunikasjonsanlegg
- Småbåtanlegg i sjø og vassdrag
- Småbåtanlegg i sjø og vassdrag med tilhørende strandsone
- Uthus, naust eller badehus
- Annen særskilt angitt bebyggelse og anlegg
- Uteoppholdsareal
- Lekeplass
- Gårdsplass
- Parsellhage
- Urbant landbruk
- Annet uteoppholdsareal
- Grav- og urnelund
- Krematorium
- Nødvendige bygg og anlegg for grav- og urnelund
- Kombinert bolig og forretning
- Kombinert bolig, forretning og kontor
- Kombinert bolig og tjenesteyting
- Kombinert bolig og kontor
- Kombinert forretning og kontor
- Kombinert forretning, kontor og industri
- Kombinert forretning og industri
- Kombinert forretning, kontor og tjenesteyting
- Kombinert forretning og tjenesteyting
- Kombinert næring og tjenesteyting
- Kombinert kontor og lager
- Kombinert Industri og lager
- Kombinert kontor og industri
- Kombinert Kontor og tjenesteyting
- Kombinert bebyggelse og anlegg i samsvar med angitte bestemmelser
- Angitt bebyggelse og anleggsformål kombinert med andre angitte hovedformål

2. Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

Områder for samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur, jf. plan- og bygningsloven § 12-5 andre ledd nr. 2, kan angis som ett av følgende formål:

- Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur
- Veg
- Kjøreveg
- Fortau
- Torg
- Gatetun
- Gang- og sykkelveg
- Gangveg, gangareal eller gågate
- Sykkelanlegg
- Faunapassasje
- Annen veggrunn – teknisk anlegg
- Annen veggrunn – grøntareal
- Bane
- Trasé for jernbane
- Trasé for sporveg eller forstadsbane
- Trasé for taubane
- Stasjons- eller terminalbygg
- Holdeplass eller plattform
- Leskur eller plattformtak
- Tekniske bygninger og konstruksjoner
- Annen banegrunn – tekniske anlegg
- Annen banegrunn – grøntareal
- Lufthavn
- Lufthavn – landings- eller taxebane
- Lufthavn – terminalbygg
- Lufthavn – hangarer eller administrasjonsbygg
- Landingsplass for helikopter o.a.
- Havn
- Kai
- Havneterminaler
- Havnelager
- Molo
- Navigasjonsinstallasjon
- Hovednett for sykkel
- Kollektivnett
- Trasé for nærmere angitt kollektivtransport
- Kollektivknutepunkt
- Kollektivanlegg
- Kollektivterminal
- Kollektivholdeplass
- Pendler- eller innfartsparkering
- Parkering
- Rasteplass
- Parkeringsplasser
- Parkeringshus eller -anlegg
- Trasé for teknisk infrastruktur

- Teknisk infrastruktur
- Energinett
- Fjernvarmenett
- Vann- og avløpsnett
- Vannforsyningsnett
- Avløpsnett
- Overvannsnett
- Avfallssug
- Telekommunikasjonsnett
- Andre tekniske infrastrukturtraseer
- Kombinerte tekniske infrastrukturtraseer
- Sikringsanlegg
- Kombinert samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur i samsvar med angitte bestemmelser
- Angitte samferdselsanlegg eller teknisk infrastruktur kombinert med andre angitte hovedformål

3. Grønnstruktur

Områder for grønnstruktur, jf. plan- og bygningsloven § 12-5 andre ledd nr. 3, kan angis som ett av følgende formål:

- Grønnstruktur
- Blågrønnstruktur
- Naturområde
- Turdrag
- Turvei
- Friområde
- Badeplass eller -område
- Park
- Vegetasjonsskjerm
- Vannspeil
- Overvannstiltak
- Infiltrasjon, fordrøyning eller avledning
- Kombinert grønnstruktur i samsvar med angitte bestemmelser
- Angitt grønnstruktur kombinert med andre angitte hovedformål

4. Forsvaret

Områder for Forsvaret, jf. plan- og bygningsloven § 12-5 andre ledd nr. 4, kan angis som ett av følgende formål:

- Forsvaret
- Ulike typer militære formål
- Skytefelt eller øvingsområde
- Forlegning eller leir
- Kombinerte forsvarsformål i samsvar med angitte bestemmelser
- Angitt forsvarsformål kombinert med andre angitte hovedformål

5. Landbruks-, natur- og friluftsmål samt reindrift, samlet eller hver for seg

Områder for landbruks-, natur- og friluftsmål samt reindrift, jf. plan- og bygningsloven § 12-5 andre ledd nr. 5, kan angis som ett av følgende formål:

- LNFR areal for nødvendige tiltak for landbruk og reindrift og gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag
- Landbruk
- Jordbruk
- Skogbruk
- Seterområde
- Gartneri
- Pelsdyranlegg
- Skogbruk
- Naturformål
- Friluftsmål
- Reindrift
- Naturvern
- Jordvern
- Særlige landskapshensyn
- Vern av kulturmiljø eller kulturminne
- LNFR-areal for spredt bolig-, fritids- eller næringsbebyggelse mv.
- Spredt boligbebyggelse
- Spredt fritidsbebyggelse
- Spredt næringsbebyggelse
- LNFR formål kombinert med andre angitte hovedformål

6. Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone

Områder for bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone, jf. plan- og bygningsloven § 12-5 andre ledd nr. 6, kan angis som ett av følgende formål:

- Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone
- Ferdsel
- Ankringsområde
- Opplagsområde
- Riggområde
- Massedeponi i sjø og vassdrag
- Farleder
- Hoved- og biled
- Havneområde i sjø
- Småbåthavn
- Bøyehavn
- Fiske
- Fiskeområde
- Låsettingsplasser
- Gyttefelt eller oppvekstområde for yngel
- Akvakultur
- Akvakulturanlegg i sjø og vassdrag
- Akvakulturanlegg i sjø og vassdrag med tilhørende landanlegg

- Fangstbasert levendelagring
- Drikkevann
- Naturområde
- Naturområde i sjø og vassdrag
- Naturområde i sjø og vassdrag med tilhørende strandsone
- Friluftsområde
- Friluftsområde i sjø og vassdrag
- Friluftsområde i sjø og vassdrag med tilhørende strandsone
- Idrett og vannsport
- Badeområde
- Kombinerte formål for bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone i samsvar med angitte bestemmelser
- Angitt formål i sjø og vassdrag med eller uten tilhørende strandsone kombinert med andre angitte hovedformål

Vedlegg II Arealformål i kommuneplanens arealdel

1. Bebyggelse og anlegg

Områder for bebyggelse og anlegg, jf. plan- og bygningsloven § 11-7 andre ledd nr. 1, kan angis som ett av følgende formål:

- Bebyggelse og anlegg
- Boligbebyggelse
- Fritidsbebyggelse
- Sentrumsformål
- Kjøpesenter
- Forretninger
- Offentlig eller privat tjenesteyting
- Fritids- og turistformål
- Råstoffutvinning
- Massedeponi
- Næringsbebyggelse
- Idrettsanlegg
- Andre typer bebyggelse og anlegg
- Vindkraftanlegg
- Solkraftanlegg
- Uteoppholdsareal
- Grav- og urnelund
- Urbant landbruk

2. Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

Områder for samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur, jf. plan- og bygningsloven § 11-7 andre ledd nr. 2, kan angis som ett av følgende formål:

- Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur
- Veg

- Bane
- Lufthavn
- Havn
- Molo
- Hovednett for sykkel
- Kollektivnett
- Parkering
- Trasé for teknisk infrastruktur
- Teknisk infrastruktur
- Fjernveg
- Hovedveg
- Samleveg
- Adkomstveg
- Gang- eller sykkelveg
- Sykkelveg
- Gangveg
- Turveg eller turdrag
- Skitrekk
- Jernbane
- Sporveg
- Taubane
- Kollektivtrasé
- Farled
- Småbåtled
- Vann
- Avløp
- Kraftledning
- Overvannstrasé
- Trasé for teknisk infrastruktur
- Vegkryss
- Kollektivknutepunkt
- Kombinert samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur i samsvar med angitte bestemmelser

3. Grønnstruktur

Områder for grønnstruktur, jf. plan- og bygningsloven § 11-7 andre ledd nr. 3, kan angis som ett av følgende formål:

- Grønnstruktur
- Blågrønnstruktur
- Naturområde
- Turdrag
- Friområde
- Park
- Overvannstiltak
- Kombinert grønnstruktur i samsvar med angitte bestemmelser

4. Forsvaret

Områder for Forsvaret, jf. plan- og bygningsloven § 11-7 andre ledd nr. 4, kan angis som ett av følgende formål:

- Forsvaret
- Ulike typer militære formål
- Skytefelt eller øvingsområde
- Forlegning eller leir
- Kombinerte forsvarsformål i samsvar med angitte bestemmelser

5. Landbruks-, natur- og friluftformål samt reindrift

Områder for landbruks-, natur- og friluftformål samt reindrift, jf. plan- og bygningsloven § 11-7 andre ledd nr. 5, kan angis som ett av følgende formål:

- LNFR areal for nødvendige tiltak for landbruk og reindrift og gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag
- LNFR areal for spredt bolig-, fritids- eller næringsbebyggelse, mv.
- Spredt boligbebyggelse
- Spredt fritidsbebyggelse
- Spredt næringsbebyggelse

6. Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone

Områder for bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone, jf. plan- og bygningsloven § 11-7 andre ledd nr. 6, kan angis som ett av følgende formål:

- Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone
- Ferdsel
- Ankringsområde
- Opplagsområde
- Riggområde
- Farleder
- Hoved- og biled
- Havneområde i sjø
- Småbåthavn
- Fiske
- Akvakultur
- Drikkevann
- Naturområde
- Friluftsområde
- Kombinerte formål for bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone i samsvar med angitte bestemmelser

Vedlegg III Hensynssoner i reguleringsplan og kommuneplanens arealdel

1. Sikringssone

Sikringssoner, jf. plan- og bygningsloven § 11-8 tredje ledd bokstav a og § 12-6 første ledd, kan angis som en av følgende soner:

- Nedslagsfelt drikkevann
- Område for grunnvannsforsyning
- Sikringssone transport (byggeforbud rundt veg, bane og flyplass)
- Frisikt
- Andre sikringssoner

2. Støysone

Støysoner, jf. plan- og bygningsloven § 11-8 tredje ledd bokstav a og § 12-6 første ledd, kan angis som en av følgende soner:

- Rød støysone
- Gul støysone
- Grønn støysone
- Stille områder
- Andre støysoner

3. Faresone

Faresoner, jf. plan- og bygningsloven § 11-8 tredje ledd bokstav a og § 12-6 første ledd, kan angis som en av følgende soner:

- Ras- og skredfare
- Flomfare
- Radonfare
- Brann- og eksplosjonsfare
- Skytebane
- Høyspenningsanlegg (inkl. høyspentkabler)
- Sone for militær virksomhet
- Annen fare

4. Sone med særlige krav til infrastruktur

Soner med særlige krav til infrastruktur, jf. plan- og bygningsloven § 11-8 tredje ledd bokstav b og § 12-6 første ledd, kan angis som en av følgende soner:

- Krav vedrørende infrastruktur
- Rekkefølgekrav infrastruktur
- Rekkefølgekrav samfunnsservice
- Rekkefølgekrav grønnstruktur

5. Sone med angitte særlig hensyn til landbruk, reindrift, mineralressurser, friluftsliv, grønnstruktur, landskap eller bevaring av naturmiljø eller kulturmiljø

Soner med særlig hensyn til landbruk, reindrift, mineralressurser, friluftsliv, grønnstruktur, landskap eller bevaring av naturmiljø eller kulturmiljø, jf. plan- og bygningsloven § 11-8 tredje ledd bokstav c og § 12-6 første ledd, kan angis som en av følgende soner:

- Hensyn landbruk
- Hensyn reindrift
- Hensyn mineralressurser
- Hensyn friluftsliv
- Hensyn grønnstruktur
- Hensyn landskap
- Bevaring naturmiljø
- Bevaring kulturmiljø
- Randområder til nasjonalpark eller landskapsvernområde

6. Sone for båndlegging

Soner for båndlegging, jf. plan- og bygningsloven § 11-8 tredje ledd bokstav d og § 12-6 første ledd, kan angis som en av følgende soner:

- Båndlegging for regulering etter plan- og bygningsloven
- Båndlegging etter lov om naturmangfold
- Båndlegging etter lov om kulturminner
- Båndlegging etter andre lover
- Båndlegging i forhold til avkjøringsklasser etter vegloven

7. Sone med krav om felles planlegging for flere eiendommer

Soner med krav om felles planlegging for flere eiendommer, jf. plan- og bygningsloven § 11-8 tredje ledd bokstav e og § 12-6 første ledd, kan angis som en av følgende soner:

- Krav om felles planlegging
- Krav om omforming
- Krav om fornyelse

8. Sone som angir hvor gjeldende reguleringsplan skal gjelde uendret

I kommuneplanens arealdel og i reguleringsplan utarbeidet som områderegulering, kan det fastsettes følgende sone som angir hvor gjeldende reguleringsplan fortsatt skal gjelde uendret, jf. plan- og bygningsloven § 11-8 tredje ledd bokstav f og § 12-6 andre ledd:

- Gjeldende reguleringsplan skal gjelde uendret

Vedlegg IV Stedfesting av bestemmelser i plankart til reguleringsplan

Følgende betegnelser kan benyttes i plankart til reguleringsplan for å angi og stedfeste bestemmelser, jf. plan- og bygningsloven § 12-7:

- Bestemmelsesområde
- Regulert høyde
- Regulert eiendomsgrense
- Eiendomsgrense som skal oppheves
- Bygg, kulturminner m.m. som skal bevares
- Byggegrense
- Planlagt bebyggelse
- Bebyggelse som inngår i planen
- Bebyggelse som forutsettes fjernet
- Bru
- Tunnel
- Regulert senterlinje
- Frisiktlinje
- Regulert kant kjørebane
- Regulert kjørefelt
- Regulert parkeringsfelt
- Regulert fotgjengerfelt
- Regulert støyskjerm
- Regulert støttemur
- Sikringsgjerde
- Måle og avstandslinje
- Strandlinje sjø
- Strandlinje vassdrag
- Midtlinje vassdrag
- Vegstengning eller fysisk kjøresperre
- Stenging av avkjørsel
- Avkjørsel
- Innkjøring
- Utkjøring
- Brukar
- Tunnelåpning
- Eksisterende tre som skal bevares
- Regulert nytt tre
- Regulert møneretning

Vedlegg V Stedfesting av bestemmelser i plankart til kommuneplanens arealdel

Følgende betegnelser kan benyttes i plankart til kommuneplanens arealdel for å angi og stedfeste bestemmelser, jf. plan- og bygningsloven § 11-9 til § 11-11:

- Bestemmelsesområde
- Byggegrense
- Forbudsgrense sjø
- Forbudsgrense vassdrag
- Strandlinje sjø
- Strandlinje vassdrag
- Midtlinje vassdrag

Vedlegg VI Arealsoner i plankart til regional plan

Arealsoner som skal framgå av plankart til regional plan, jf. plan- og bygningsloven § 8-1, kan angis med en av følgende betegnelser:

- a) Bebyggelse og anlegg
 - Boligbebyggelse
 - Fritidsbebyggelse
 - Turist- og reiselivsanlegg
 - Sentrumsfunksjoner
 - Handelsfunksjoner
 - Kjøpesenter
 - Offentlig og privat tjenesteyting
 - Idrettsanlegg
 - Kulturanlegg
 - Råstoffutvinning
 - Næringsarealer
 - Industri
 - Kraftkrevende industri
 - Datasentre
 - Energianlegg, herunder kraftverk, småkraftanlegg
 - Langsiktig utviklingsgrense
 - Utviklingsretning
- b) Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur
 - Vegtrasé
 - Sykkeltrasé
 - Trasé for tog og t-bane
 - Trasé for kollektivtransport
 - Kollektivknutepunkt
 - Flyplass
 - Trasé for motorferdsel i utmark
 - Trasé for overføringskabler
 - Havn
- c) Grønnstruktur
 - Blågrønnsone
 - Rekreasjonssone
 - Trasé for turdrag
- d) Forsvaret
- e) Landbruks-, natur- og friluftssone samt reindrift
 - Kjerneområde landbruk
 - Særverdiområde reindrift
 - Kjerneområde naturmangfold – generelt
 - Prioriterte villreinområder
 - Viktige økologiske funksjonsområder
 - Kjerneområde friluftsliv
 - Landskapssone
 - Kulturmiljøssone
 - Reinbeitedistrikt
 - Buffersone av hensyn til reindrift, villrein, nasjonalpark o.l.
 - Flyttlei for reindrift
 - Trekkvei på land for villrein, hjort, elg o.l.

- Landbruks-, natur- og friluftssone med spredt boligbebyggelse
- Landbruks-, natur- og friluftssone med spredt fritidsbebyggelse
- Landbruks-, natur- og friluftssone med spredt næringsbebyggelse
- f) Sjø og vassdrag
 - Strandlinje sjø og vassdrag
 - Trasé for farled
 - Trekkvei i sjø samt vassdrag for reindrift, villrein, hjort, elg og likende
 - Fritidsbåthavn
 - Kystsoner
 - Fiske
 - Akvakultur
 - Drikkevann
 - Naturmangfold sjø
 - Viktige økologiske funksjonsområder i sjø
 - Ferdsel i sjø
 - Energianlegg i sjø

Vedlegg VII Faresoner, restriksjonssoner eller sikringssoner og båndleggingssoner i plankart til regional plan

1. Regional faresone

Faresoner som skal framgå av plankart til regional plan, jf. plan- og bygningsloven § 8-1, kan angis med en av følgende betegnelser:

- Ras- og skredfare
- Flomfare
- Radon
- Brann- eller eksplosjonsfare
- Skytebane
- Høyspenningsanlegg (inkl. høyspenningskabler)
- Militær virksomhet
- Annen fare

2. Regional restriksjonssone eller regional sikringsone

Restriksjonssoner og sikringssoner som skal framgå av plankart til regional plan, jf. plan- og bygningsloven § 8-1, kan angis med en av følgende betegnelser:

- Friluftslivssone
- Blågrønnsone
- Sammenhengende natursone
- Sone med forbud mot motorferdsel i utmark

3. Regional båndleggingssone

Båndleggingssoner som skal framgå av plankart til regional plan, jf. plan- og bygningsloven § 8-1, kan angis med en av følgende betegnelser:

- Båndlegging for regulering etter plan- og bygningsloven
- Båndlegging etter lov om naturmangfold
- Båndlegging etter lov om kulturminner
- Båndlegging etter lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner
- Båndlegging med bakgrunn i avkjøringsklasser etter vegloven
- Båndlegging etter andre lover